

A KERESZTSÉG

ÚJJÁSZÜLETÉSÜNK SZENTSÉGE

Címlapunkon a hamiltoni (Kanada) Szent István templom keresztelőkútja.

(Bozi István felvétele)

(egyházi jóváhagyással)

Babos István S.J.

A KERESZTSÉG
-újjászületésünk szentsége-

"A Szív" kiadása
76 Locust Hill Ave., Yonkers, N.Y., 10701, U.S.A.

1974.

A pécsi székesegyház

(Pártos László felvétele)

"Az Egyház célja az üdvösségre, e világon túlra irányul,... mégis jelen van itt a földön, emberekből, a földi társadalom tagjaiból képződik, akiknek az a hivatásuk, hogy már az emberiség történeti élete során kialakítsák Isten gyermekeinek családját, aminek az Úr eljöveteléig egyre növekednie kell."

(2. vatikáni zsinat)

E L Ő S Z Ó

"**M**iert kéritek a keresztséget a gyermek számára?" - kér-
 di a pap. "Miert kereszteltessem meg a gyermekem?"
 - kérdi a szülő. Mindkét kérdés jogos, és ezekre a kérdé-
 sekre akar felelni ez a kis füzet. Reméljük, hogy még a gyer-
 mek születése előtt a szülők és keresztszülők kezébe kerül,
 és jóval a keresztelés előtt áttanulmányozzák úgy a szülők,
 mint a keresztszülők. Így nemcsak abban segíti majd őket,
 hogy a fenti kérdésekre okosan feleljenek, hanem abban is,
 hogy a keresztelés szertartása igazi lelki élmény és hitval-
 lás lesz számukra.

Az első rész röviden kifejti az Egyház szentségei-
 nek lényegét és célját. A második rész a keresztelés szer-
 tartását magyarázza meg és gyakorlati tanácsokat ad a szü-
 lőknek és keresztszülőknek. A harmadik rész a gyermek-
 keresztelés szertartását közli.

Reméljük, hogy a lelkipásztorok megkedvelik mint
 hasznos kézikönyvet, a szülők és keresztszülők megbecsülik,
 mint gyakorlati útmutatót, és az újonnan kereszteltetek megőr-
 zik majd mint kedves emléket.

KETTŐS SZÜLETÉS

Családba való születésünk

Mihelyt az új élet első jelét észreveszik a szülők, életük megváltozik. Első szerelmük, ami oly színesnek és kimondhatatlanul szépnek tűnt, elszürkül az újonnan érzett szerelem mellett. Most, mikor a szerelmük virágba szökken, értik meg igazán, mit jelent szeretni. Szent félelem fogja el őket, mert rádöbbennek, hogy ezentúl nemcsak egymásért, hanem egy tőlük független, ugyanakkor tőlük származó életért is felelősek lesznek. Örömmel vállalják ezt a felelősséget.

Az élet külső üteme, nappalok és éjszakák, kenyérkereső és házi munka, pihenés és szórakozás, majdnem a régi mederben megy tovább. Mégis minden más, minden új színben tűnik fel és új értelmet kap. Eddig csak úgy általában beszéltek a családról, jövőről és boldogságról. Most a jövő, a család és boldogság foghatóvá és érezhetővé vált, "megtestesült" a születendő és egyre gyorsabban növekvő gyermekben. Ő lett a középpont és ennek szentelik a szülők az életüket. A kenyérkereső reá gondol és keményebben dolgozik, hogy az ő gyermekének nagyobb karéj kenyér jusson. Miatta pihen többet és kíméli magát az édesanya, hogy az ő gyermeke egészséges legyen. Az ő jövőjét tervezik és róla álmodoznak a szülők. A gyermek jövője és boldogsága egyenlővé lett a család jövőjével és boldogságával.

A nagy nap végre elérkezik. Az édesanya szinte halálra vált sikkoltása után sírva mutatkozik be a várva-várt gyermek. Úgy tesz, mintha nem tetszene neki az egész fogadás. A szülők nem sértődnek meg viselkedésén. Ők tudják, mi jó neki. Meleg takaróba bugyolálják, édesanyja megszoportatja, és ha már ereje engedi, magához ölelve babusgatja, amint az édesapa sugárzó arccal és nagy büszkeséggel szemléli mindkettőjüket.

A sok érzelem közül, ami a szülők lelkén átvonul, kettőt szeretnénk aláhúzni. Az első, hogy szeretetük elmélyült. Eddig is szerettek egymást, de most, hogy a szeretetük kivirágzott a gyermekben, érzik, hogy szeretetük is nagyobb lett, elmélyült. Él - mondták a szülők, amikor útjára indították az új életet - és élvezzed te is szeretetünket. Ha nem is fejezték ki szavakban, de ott volt a lelkük mélyén a remény, hogy szeretetük egy nap majd visszhangra talál a gyer-

mekben, és ő is szeretni fogja őket. - A második érzélem a felelősségtudat. Nemcsak a gyermek élete, hanem a jövője is nagy mértékben a szülőktől függ. A gyermek lehetőségei határtalanok. Talán orvos lesz, tanár, pap vagy mesterember. Ez tőle függ majd, hogy hogyan határoz. Sokkal inkább a szülőktől függ, és ennek érdekében mindent megtesznek, hogy gyermekük egyeneslelkű, jellemes és becsületes emberré legyen. Ők formálják és alakítják még kiforratlan jellemét. Amint ezt teszik, sok örömben és bánatban lesz részük. A gyermek élete és fejlődése megtanítja őket arra, hogy mi az élet. Az erős és egészséges gyermek fejlődésében eléjük tárul az élet gazdagsága és ereje, a betegségben ugyanannak az életnek szegénysége és törékenysége. Minden eredmény és győzelem az élet boldogító érzését; minden botlás, gyarlóság és sikertelenség annak keserű ízét és hiábavalóságát érezteti velük. Jó és rossz, öröm és bánat, szeretet és csalódás, egészséges életerő és sorvasztó betegség, más szóval élet és halál versenyben vannak, hogy területet biztosítsanak a gyermek életében. Szent Ágoston szinte lesújtó képen tárja eléink az ember életét. Beteg valaki, azonnal orvost hívunk. A vizsgálat után az orvos kijelenti: sajnós, nem fog felépülni. Az elmúlás csúfja benne van, és előbb utóbb végezni fog vele. Ennek ellenére a szülők nem adják föl a reményt. Az első perctől azon igyekeznek, hogy a gyermekükben a jó győzedelmeskedjék a rossz fölött. Arra igyekeznek megtanítani, hogy helyesen ítéljen, hogy a jót válassza akkor is, amikor a szülők már nem lesznek mellette és saját maga választ. A szülők meg vannak győződve arról is, hogy a végső küzdelemben nem a betegség, halál és a rossz fog győzedelmeskedni, hanem a remény, a szeretet és az élet. Ezért vezetik be gyermeküket az Isten családjába. A keresztség választás. A remény, szeretet, az élet választása; és a reménytelenség, a gyűlölet és halál elvetése.

Isten családjába születésünk

Jézus Krisztus úgy született mint bárki más, azzal a különbséggel, hogy ő maga vállalta az emberi sorsot, önként született. Részt akart venni, meg akarta osztani a mi életünket. Célja az volt, hogy a reménytelenségből megmutassa az utat a remény felé, a halálból az élet felé, és hogy elfordítsa tekintetünket az önzéstől a testvériség és szeretet felé. Az ő életében is versenyben volt a jó és a rossz. Eleinte minden nagyon jól ment. Felfigyeltek csodáira és annyira lelkesedtek érte, hogy királlyá akarták tenni, hogy megszabadítsa őket elnyomóiktól, ellássa őket kenyérrel és a világ uraivá tegye őket. (Jn. 6, 15 Mt. 4, 1-11.) Hajlandó is volt az igazságért sikra szállni,

megosztani kenyerét másokkal, de ennél többet akart, és hallgatóinak figyelmét az örök életre, a mindnyájunkat egyformán átölelő Isten szeretetére akarta felhívni. "Kemény beszéd ez" (Jn. 6, 60) mondták és sokan elpártoltak tőle. Eleinte elvetették, mint álmodót, aki lehetlenségekről beszél. Később ellene fordultak és üldözték mint a rend megbontóját és gyűlöletük határtalanná vált, mert nem úgy akarta boldoggá tenni őket, ahogy azt ők elképzelték. Végül annyira elhagyatva érezte magát, hogy szinte megrendült és majdnem visszatántorodott az előtte lévő feladattól. "Atyám, ha akarod, szabadíts meg ettől a kehelytől" (Lk. 22, 42). Ez mutatja, hogy nem könnyű becsületes embernek lenni. Mutatja, hogy milyen nehéz a reménység fáklyáját hordozni ott, ahol minden annyira reménytelennek látszik.

Az élet törvénye, úgy látszik az, hogy a legsötétebb reménytelenségből születik a legfényesebb reménycsillag. Az anya mikor szinta a halál gyötrelmeit szenvedni, életet ad gyermekének. Krisztus mikor meghalt a kereszten, amikor mindenki azt hitte, hogy vége, új életre támadt. Érdemes tehát becsületesnek lenni: érdemes szeretni, érdemes az igazságért szenvedni, érdemes mások szolgálatában "elveszíteni" életünket, mert a magból, ami meghal, új élet fakad.

Jézus Krisztus társunk lett a halálban, amikor vállalta az emberi sorsot. Ugyanígy társaivá fogad életében is, mert megosztja velünk új, örökkétartó, feltámadt életét. Erről szól a keresztség. Isten családjába új, örökkétartó életre születünk, amit Krisztus szerzett számunkra.

Isten kegyelme

Sajnos sokszor úgy képzeljük el Isten kegyelmét, mint valami gyógyírt, vagy szent árut, amit jócselekedetek és imádság fejében megszerezhetünk. Mélyebb és jobb megértésre vezet, ha Isten kegyelmét úgy szemléljük, mint a szülők szeretetét születendő gyermekük iránt. Még mielőtt a gyermek élt volna, a szülők szeretete ismeretlenül is reá irányult. Ez a szeretet "teremtette" a gyermeket. Teljesen ingyenes és meg nem érdemelt a szeretet, mert mielőtt a gyermek válaszolni tudott volna, ez a szeretet adott neki életet. Amikor még tehetetlen volt, ez a szeretet táplálta, tisztába rakta, óvta a hidegtől és hőségtől. Ez a szeretet zümmögte fülébe az első dallamokat, az a szeretet duruzsolt fülébe nem is annyira értelmet, hanem melegséget sugárzó szavakat. Ez a szeretet oktatta, utasította rendre, emelte magasba és hintázott vele, megtanította beszélni, erősítette izmait,

saját lábára állította, emberré nevelte őt.

A kegyelem Isten irántunk való, ingyenes, állandóan hűséges, javunkat kereső és minden érdemeinknélkül magához ölelő szeretete. Mi mint teremtmények Istenhez tartozunk. "Benne élünk, mozgunk és vagyunk". (Ap.Cs.17, 28). Ő nemcsak büszke ránk, mint teremtményeire - erre minden oka megvan, mert valóban csodálatos a világ. Isten sokkal többet akar. Gyermekéiként akar magához ölelni bennünket. Személyes szeretettel, mint a szülő a gyermekét, a barát a jóbarátját akar szeretni minket. Erre nincs jogcímünk, hogy Isten életében osztozzunk - és ezt adja meg nekünk, ez a kegyelem. Szent Pál szerint az irgalomban gazdag Isten úgy mutatta meg szeretetét irántunk, hogy Krisztussal új életre keltett bennünket. "Maga mellé ültetett a mennyben" azért, hogy nagy szeretetét és jóindulatát irántunk kimutassa. (Ef. 2, 4-7).

E g y h á z

A szülői szeretet tetteiben nyilvánul meg. Ugyanígy Isten szeretete sem valami belső érzés, hanem tetteiben megnyilvánuló, látható szeretet. A szülők gondoskodása a gyerekekről, nemcsak szeretetük jele, hanem szeretetük kifejezése, látható, fogható módon. Ugyanígy Jézus Krisztusban Isten jósága és emberszeretete megjelent közöttünk - láthatóvá lett. (Tit. 3, 4.) Ugyanez a szeretet munkálkodik és igyekszik elérni bennünket az egyházban és szentségeiben.

Amikor a földön járó Jézus Krisztussal találkozott Máté apostol és azt mondta neki "Kövess engem!" (Mt. 9, 9.) ez nemcsak Isten szeretetének valami üres jele volt, hanem maga az Isten hívása emberileg érthető módon. Amikor a többi barátait és követőit maga köré gyűjtötte, ezeket is a szerető Isten hívta, és akik elfogadták a meghívást, Isten szeretetére válaszoltak.

Isten hívása ma is elér bennünket az egyházban és ha az egyházhöz csatlakozunk, Isten szerető hívására válaszolunk. A feltámadt Krisztus tovább folytatja működését és mint földi életében, úgy most az egyházon keresztül jeleníti meg Isten irántunk való szeretetét. "Menjetekek... tegyétek tanítványaimmá az összes népeket... kereszteseljétek meg őket... És én veletek vagyok mindennap a világ végéig." (Mt. 28, 18-20.) "Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket elutasít, engem utasít el, aki pedig engem elutasít, azt utasítja el, aki küldött engem" (Lk. 10, 16) "Ahol ketten vagy hárman összejönnek

az én nevemben, ott vagyok közöttük". "Akiknek megbocsátjátok bűneit, azok bocsánatot nyernek." (Jn. 20, 23). A Krisztus követők közösségét nevezzük egyháznak, és ezen a közösségen keresztül tárja szemünk elé Isten szeretetét. Ez nem annyit jelent, hogy az Egyház maga Krisztus, hanem azt, hogy az egyházban és az egyházon keresztül Krisztus működik. (Talán a zeneszerző, az általa komponált dallam és ennek kifejezése segít megérteni a kapcsolatot. A zeneszerző belső világát, gondolatát tükrözi a dallam. A dallam csak akkor lesz érthetővé, ha azt kifejezi valami hangszer segítségével. Isten a zeneszerző, és az ő dallama jelent meg Jézus Krisztusban úgy, hogy maga az Isten elzümögte énekét. Ugyanezt a dallamot játssza most az egyház.)

Aki az egyházba belép, és ott beosztást kap, Krisztushoz csatlakozik és az ő ügyének szolgálatába szegődik. Ezt fejezi ki a keresztség, bérmálás és a papság. Aki Krisztus testét és véréét veszi magához a közös lakomán, azt jelképezi, hogy szorosan Krisztushoz tartozik és Krisztusban egyre odaadóbban akarja szeretni testvéreit. A kölcsönös szeretet kifejezése a házasság. Botlásainkat ha megvalljuk és visszatérünk az egyházba, Krisztus bocsát meg, és hozzá térünk vissza. Betegségünkben mikor segítségért folyamodunk Krisztushoz, kérjük a gyógyulást és a segítséget a végső győzelemre.

A kifejező gesztusok, alámerítés, megkenés, kézfeltétel, lakoma, nem légből kaptak. Jézus Krisztus alapította a szentségeket és az ő utasítására az egyházi közösség az emberek között elfogadott "jelképes gesztusokat" vette át, hogy belső életét kifejezze. Ez a belső "új élet" a Krisztussal való életközösség. Ennek az életjelei a szentségek. Életjelről és nem egyszerű jelről van szó. A füst a tűz jele. De a lélegzés az élet jele úgy, hogy a jel megjeleníti előttünk a valóságot. (Lásd: keresztelésnél, a 20. lapon)

Különböző embercsoportok más nyelven fejezik ki ugyanazt az értelmet vagy érzést. Szokások, jelképes cselekmények alakulnak ki egy-egy csoportnál és ezek segítségével fejezik ki belső világukat. Csak akkor értjük meg őket, ha megtanuljuk nyelvüket, és ismerjük szokásaikat. Az egyházi közösség belső életének adja jeleit a szertartásokban. Ezért fontos, hogy megértsük a szertartások jelentőségét, hogy megtanuljuk az egyház nyelvét. Minden mozdulatban Isten beszél hozzánk, és mi Istennek válaszolunk. A szentségekben, így a keresztségben is, Istennel találkozunk. Az alábbiakban a keresztség jelentőségét szeretnénk kifejezni.

Régebben a felnőttek szertartását használták a gyermekek keresztelésénél is és a gyermek helyett a keresztszülő válaszolt. 1969. május 15-én jelent meg az új, gyermekek számára összeállított szertartás. Ennek a szertartásnak a "hivatalos" magyar fordítását követjük az alábbiakban. (Rubrikaszámaira helyenkint zárójelben utalunk.)-

A szertartás maga négy főrésze osztható:

1. Fogadás és üdvözlés.
2. Az Ige liturgiája.
3. Keresztelés és az azt körülvevő szertartások.
4. Befejező szertartás és áldás.

I. FOGADÁS ÉS ÜDVÖZLÉS.

1. Isten hozott közénk.

Régebben a keresztelés templomi része igen szűk körben, rendszerint a pap, keresztanya és esetleg pár rokon jelenlétében történt. Sok helyen a társadalmi szokások tiltották az édesanya jelenlétét. Az új liturgia azt sürgeti, hogy a keresztelő legyen ünnepélyes és magávalragadó élmény. A szülők, rokonok és, ha lehetséges, az egész közösség részvételével történjen.

A kereszttség igen fontos pillanat életünkben. A kereszttség által leszünk Isten gyermekeivé. Név- és születésnapunkat megünnepeljük, így illő, tanulságos és a hit átadása szempontjából igen fontos lenne, hogy megemlékezzünk arról a napról is minden évben, amikor Isten népének tagjaivá, Isten gyermekeivé lettünk.

Az új liturgiában a keresztény közösség azzal akarja kifejezni örömét, hogy a pap és a hívek a templomajtóban várják az újszülöttet és kíséretét. Csak pár nappal előbb milyen nagy mozgásba hozta a családot az újszülött érkezése. Virágcsokor, távirat, telefon, képeslap, személyes látogatás a kórházba, mind azt mondta: Isten hozott közénk! A keresztelés napján új, nagyobb család, Isten családja fogadja az újszülöttet. A keresztény közösség öröme ugyanolyan háttartalan mint a szülőké és vérrokonoké. "Isten hozott közénk!"

Az újszülött ebből nem sokat ért. Ezért vannak, akik úgy gondolják, hogy későbbre kellene halasztani a keresztelést, arra az időre, amikor a serdülő fiatal megérti, miről van szó és maga tud vá-

lasztani. Ha meggondoljuk, hogy mi történik a keresztségben, akkor ez az ellenvetés teljesen alaptalan lesz. Mit gondolnánk arról az édesanyáról, aki nem mutatja ki szeretetét gyermeke iránt, mivel a gyermeke úgysem érti? Mit gondolnánk arról a szülőről, aki nem tanítja meg gyermekét beszélni, írni-olvasni, mert hátha nem lesz kedve hozzá? Eleinte semmit sem ért az édesanya szavaiból a gyermek. Ugyanakkor érzi a szavak zümmögését, lassan megérti, ki beszél hozzá; tudja, kinek a keze öleli át, kinek a csókja önti el hihetetlen jó érzéssel és melegséggel egész testét. A gyermek nem tud rá válaszolni még, de szüksége van rá, mert így fejlődik, és így növekedik benne az "emberség". Így lesz emberré. Az édesanya azért teszi mindent, mert tudja, hogy egy nap gyermeke arcán megjelenik a mosoly, szemei értelemmel és ismerettel lesznek teli, egy nap a rápazarolt szeretet visszhangra talál.

Az Isten szeretete és hívása az egyházi közösség útján jelenik meg számunkra: "Nem mi szerettük Istent, hanem ő szeretett minket..." (1. Ján. 4, 10.) Ezt a szeretetet fejezi ki jelképesen a hívek közössége.

2. A szülők felelősség-vállalása.

"Azért hoztátok el újszülött gyermeketeket az Isten házába, hogy... az isteni életre... újjászülessen." (36) Az első pillanattól a szülők a legjobbat akarják gyermeküknek. Az örök élet és az Istennel való barátság egyik legnagyobb kincsünk. Ezért nemcsak a földi életet, hanem az örök életet is biztosítani akarják számára. A szülők gondoskodnak arról, hogy gyermekük jó nevelésben részesüljön, hogy jó, hűséges és mindenkor segítőkész barátai legyenek. Egyszerűen biztossítani akarják gyermekük jövőjét. A jövő, az örökkévalóság, biztossítéka a keresztség. A templomba hozzák gyermeküket, ahol a keresztségben megkapja az örök élet csíráját. Ezt az isteni életet az élő egyház, a hívők közössége útján kapja. Ebben a közösségben fogja majd megtanulni a hit elemeit. A hívek, főleg a szülők, példája nyomán fog majd kivirágozni életében a hit. Ha a vasat tűzbe tesszük, áttűzesedik. A gyermek is így veszi át majd a család és a kereszteni közösség életstílusát. A szülőké elsősorban ez a felelősség. Ebben lesznek segítségükre a keresztszülők és az egész kereszteni közösség.

3. Hitvallás.

A szülők kérik a keresztséget a hívek jelenlétében. Ezzel mintegy azt mondják: Ez a mi hitünk és ezt akarjuk gyermekünknek is át-

adni. Ezért a keresztelezés és az azon való részvétel hitvallás. A hívek közössége örömmel fogadja az újszülöttet és mindenét megosztja vele. Így kapja meg az újszülött a hit ajándékát, a jelenlévők pedig megvallják hitüket.

4. Névadás.

A keresztségben kapott név fogja megkülönböztetni a gyermeket másoktól. Erről ismerik meg majd őt. A név említése a személyt fogja a szülők és ismerősök emlékébe idézni. Általában valamelyik szent nevét választják a szülők gyermeküknek. Ez is hitvallás, mert egyrészt biztosítani akarják a szent közbenjárását, és ugyanakkor remélik, hogy a gyermekük követi majd a szent példáját és hűségesen fogja szolgálni Istent és embertársait.

5. Kereszttel való megjelölés.

Az első rész azzal zárul, hogy a pap, majd a szülők és a keresztszülők megjelölik a gyermek homlokát a keresztjelével. A rómaiak rabszolgák büntetésére alkalmazták a keresztrefeszítést és a legnagyobb szégyen jele volt. Krisztus, aki szerint "nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint aki életét adja barátaiért" (Jn. 15, 13), a keresztet a legnagyobb szeretet és győzelem jelévé tette. E jelben fogják őt megkeresztelni, ezzel a jellel jelöli meg magát élete különböző fordulataiban és ehhez a jelhez fog hű maradni, amikor Krisztus példáját követve szereti embertársait. A szülők a kereszt jelét gyermekük homlokára írva kifejezik, hogy Krisztus követőjeként akarják gyermeküket felnevelni. (A kereszt jele esetleg áldás formájában is közölhető: "N., áldjon meg az Atya, a Fiú és a Szentlélek".)

II. AZ IGE LITURGIÁJA.

1. Bevonulás a templomba.

(Rendszerint a szószerű előtti padokba, ahol az Ige liturgiája történik.)

Sokszor panaszkodunk, hogy nem sok értelmet látunk az Egyház szertartásaiban. Ennek nem annyira a szertartás az oka, hanem mi magunk, mert nem töltjük meg értelemmel a szertartásokat. Az emberek között elfogadott gesztusoknak és szertartásoknak megvan az általában elfogadott értelme. Nekünk kell szívünk és lelkünket beletenni az elfogadott formákba, hogy ezáltal belső világunkat feltárjuk. Kezet foghatunk valakivel gépiesen és unottan, mert

az illem megkívánja (és semmi kedvünk sincs hozzá). Viszont ha valakit nagyrabecsülünk és szeretünk, kézfogásunk kemény, meleg és barátságos kifejező lesz. Tőlünk függ, hogy mennyire öntjük bele lelkünket a szertartásokba.

A kereszteleés szertartása örömteli családi ünnep, mint a gyermek születése is örömteli családi ünnep. Ezt akarja kifejezni az Egyház, amikor az újszülöttet fogadja, és amikor a fogadás után a hívek ünnepélyes körmenettel bevonulnak a templomba. Három alkalom nyílik a körmenetre a kereszteleés szertartásaiban. 1/Bevonulás az Ige liturgiájára. 2/Ige liturgiájától a keresztkúthoz. 3/A keresztkúttól a főoltár elé. Nem szükséges, hogy a legrövidebb úton, toronyirányt menjünk. Esetleg körbemegetünk a templomban himnuszokat énekelve, szívként és lelkünket beleadva az éneklésbe, mert a kereszteleés örömmünnep.

2. Keresztség a Szentírásban.

A Szentírásban Isten szól hozzánk. Nem az idők távlatából, hanem hozzánk, élő emberekhez idézi szavait az Egyházban. Figyeljünk Isten szavára, mint hozzánk intézett személyes hívásra. A kereszteleésnél egy, esetleg két szakaszt olvas a pap (esetleg a keresztapa) a Szentírásból. Az olvasmányt követő homlíában a keresztség értelmét fejti ki. Késsé hosszadalmas lenne az összes keresztségi szöveget itt megmagyarázni. Ezért egy általános összefoglalót adunk a következő címszavak alatt.

a) megtisztulás

Talán ez a leggyakrabban emlegetett kifejezés a keresztséggel kapcsolatban. A vízzel való leöntés és mosakodás tisztálkodást és lelki megújulást jelentett már az Ószövetségben is. (Ap. Cs. 22, 16) Az Újszövetség mélyebbre ható tisztálkodásról beszél, ami nemcsak lemosa a bűnt, hanem ugyanakkor megszenteli az embert. "A vele (vázözön idején a bárka) jelképezett keresztséggel most titeket is ugyanígy megment, hiszen nem a test szennyének a lemosása az, hanem könyörgés az Istenhez, hogy adjon tiszta lelkiismeretet Jézus Krisztus feltámadása által." (1. Pét. 3, 21). Krisztus szenvedése, halála és az ezt követő feltámadása teszi lehetővé ezt a megtisztulást. Krisztus vére által az így szerzett tisztulást a keresztséggel adja meg nekünk. (1. Jn. 1, 7.) Megtisztulás, változás történik a keresztséggel. A megkeresztelt élete új irányt kap. Istentől elfordult világba született, a keresztséggel Istenhez fordul Jézus Krisztus által.

b) újjászületés

Szent János evangéliuma harmadik fejezetében olvassuk Nikodémus, a zsidók főemberének történetét, aki éjszaka titkon ment Jézushoz, hogy tanítását jobban megismerje, mert meg volt győződve arról, hogy Jézus Isten küldötte. A beszélgetés során ezt mondja neki Jézus: "Ha valaki újra nem születik, nem látja meg az Isten országát." (Jn. 3, 3.) Nikodémus szószerint, földi anyától értette az újjászületést. Jézus erre megmagyarázta neki: "Aki (újjá nem születik) vízből és Lélekből..." (J. 3, 5.) nem mehet be Isten országába. Ez a második születés Isten családjába történik. Szent Péter első levele nagy hangsúllyal fejezi ki ezt a gondolatot: "Nem pusztulásra ítélt, hanem elpusztíthatatlan magból születettek újjá, az Isten élő és örök igéje által." (1. Pét. 1, 23.)

Szent Pál ugyanezt a gondolatot fejezi ki, amikor azt mondja, hogy Isten fogadott fiai (Róm. 8, 15), új teremtmény (2. Kor. 5, 18) lettünk. A villanykapcsolót bekapcsolva összekötjük a vezetékét az áram forrásával és kigyullad a fény. A keresztségben Istennel teremtünk kapcsolatot és az Isten életében részesülünk.

c) Krisztus testének tagjaivá tesz

"Mi ugyanis mindnyájan egy Lélekben egy testté lettünk a keresztségben... Mindannyiunkat egy Lélek itatott át." (1. Kor. 12, 13.) "Mindannyian egyélettetek Krisztusban." (Gal. 3, 28) Hogy lehetünk mi Krisztus testének tagjai? A misztikus szót teszik a teológusok a test elé, hogy ezzel jelezzék, hogy nem hús és vér, hanem más értelemben értik a testet. Talán Keller Ilona esete, aki 1880-ban született, 18 hónapos korában elvesztette szemvilágát és később kiderült róla, hogy süket is volt, segít megérteni a test fogalmát és szerepét. A süket és vak kislány nem tudott beszélni és semmi módja nem volt arra, hogy az őt körülvevő világgal megértesse magát. Egy áldozatos ápolónő rájött arra, hogy esetleg a tapintás útján elérheti a kislány belső világát és az ott rejtőző "személyt" bemutathatja a világnak. Tanítványa tenyerébe írta: "víz", majd kezét vízbe dugta, és ajkát ajkához szorítva mondogatta: Víz. Végre a kislány kimondta az első szót. Később megtanult írni is és több könyve megjelent. Mi emberek csak az érzékeink útján tudunk egymással közlekedni, csak így tudjuk gondolatainkat kicserélni. Az Isten ezt tiszteletben tartotta, és Jézus Krisztusban emberi módon szólott hozzánk. Krisztus feltámadása után eltűnt közülünk, de ennek ellenére emberileg fogható és érthető módon szól hozzánk az Egyházban. (Amint Krisz-

tus Isten szeretetét szemeink elé tárta, ugyanígy Krisztus megváltói szeretetét tárja szemeink elé az Egyház.) Amint Krisztus embersége által jelent meg Isten szeretete, ugyanígy az Egyház által (Krisztus misztikus teste által) jelenik meg, tárul szemeink elé Krisztus megváltói szeretete. Az Egyház Krisztus teste, úgy is mondhatnánk, hogy Krisztus életét megjelenítő, szemeink elé táró eszköze.

Isten szeretetét érezték azok, akik a názáreti Jézussal találkoztak. Krisztus szeretetét kell, hogy érezzék azok, akik az Egyház, Krisztus misztikus teste, tagjaival találkoznak. A második vatikáni zsinat Egyházról szóló konstitúciója azt mondja, hogy a Krisztust követő emberek életében tárul elénk Isten jelenléte, és az ő életükben ismerjük meg Isten arcát. (De Ecclesia, hetedik fejezet, 50. artikulusa.) Szent Pál is így érti Krisztus testét: "Mi pedig mindnyájan, akik földetlen arccal tükrözzük vissza az Úr dicsőségét, a dicsőségben fokról-fokra hozzá hasonlóvá változunk át, az Úr Lelke által". (2.Kor. 3, 18.) A keresztség tehát új feladat elé állít. Krisztushoz kapcsol és attól kezdve a mi életünknek Krisztust kell sugározni a világ felé.

d) Krisztus Lelkét, a Szentlelket közli velünk

Az előbbi pontban adott idézetek ezt hangsúlyozzák. Szent János (7, 37) említi, hogy Krisztusnak először be kellett menni dicsőségébe, hogy Lelkét elküldhesse. Jézus emberségét átjárta a Lélek úgyamnyira, hogy halála után megdicsőült és új életre támadt. Ennek az új életnek a zálogát kaptuk. "Ő (a Szentlélek) a foglaló örökségünkre, arra, hogy teljesen megváltva az övéi legyünk az Isten fölségének dicsőségére." (Ef. 1, 14.) Ez a Lélek ösztönöz arra, hogy egyre jobban Krisztushoz hasonlökká, az Atya kedves gyermekeivé legyünk.

e) a régi és az új ember

Tévedés lenne úgy elképzelni Krisztushoz tartozásunkat mint a mester és a tanítvány kapcsolatát. Ha tetszik a mester tanítása, a tanítvány igyekszik azt megvalósítani életében. Sokkal több, gyökeresebb változás történik a keresztségben. Nem úgy csatlakozunk Krisztushoz, mint a drágakő a koronához, hanem mint az ág a fához, vagy mint a venyige a szőlőtőhöz. Szent Pál szerint Krisztus életében osztozunk. "A keresztségben eltemetkeztünk vele együtt a halálba, hogy miként Krisztus az Atya dicsőségéből föltámadt a halálból, úgy mi is új életre keljünk." (Róm. 6, 4-5.) Az új élet az egész ember átalakítását, új embert jelent. Ezt a gyökeres változást fejezi ki a keresztség szertartása, ami Szent Pálnál alámerítéssel való kereszt-

séget jelentett. A bűnnek való meghalást és a régi ember temetését jelenti a vízben eltűnő ember és az új születését jelképezi, mikor a vízből újra felbukkan.

Szent Pál kedvenc kifejezését használja, "vele együtt" halunk meg a réginek, és "vele együtt" éljük az új életet. Ez az új élet nem bontakozott ki még bennünk a maga teljes egészében, mint Krisztusban a feltámadásakor. De ennek a feltámadt, új életnek a csfráját kapjuk a keresztségben és a szeretetben gyarapodva bennünk is eléri majd tökéletességét. "Testünkben folyton folyvást viseljük Jézus szenvedését, hogy egyszer Jézus élete is megnyilvánuljon testünkön." (2. Kor. 4, 10.) Az új élet új feladatot ró ránk, azt, hogy a bűnnek valóban meghaljunk és a lélek szerint éljünk. (Lásd: ellentmondás a Gonoszléleknek - 21. lapon.)

f) Isten népének tagjai

Az előbbi hasonlatok is közösségről - Isten és ember, és emberek egymás közötti közösségről beszélnek. Szent Péter első levele írja le az újonnan megkeresztelt helyzetét: "... mint élő kövek épüljétek (Krisztus) fölé lelki házzá, szent papsággá, hogy Istennek tetsző áldozatot hozzatok Jézus Krisztus által... választott nemzetiség, királyság, papság, szent nemzet, tulajdonul kiválasztott nép vagytok, hogy annak dicsőségét hirdessétek, aki a sötétségből meghívott benneteket csodálatos világosságára." (1. Pét. 2, 5-9-10.) A keresztség, mint élő követ, épít bele minket Isten házába. Ezzel Isten országa bővül, és ezután reánk hárul annak további bővítése úgy, hogy áldozatos életünkkel követjük Krisztus példáját. Krisztus azért jött, hogy "teljesítse Atyja akaratát" (Zsid. 10, 10.), a mi életünk célja is az Atya akaratának teljesítése, hogy jöjjön el az Ő országa.

Talán így foglalhatnánk össze röviden az Újszövetség tanítását: A keresztség megtisztít a bűntől és megszentel. Ez a megszentelés nemcsak külső változás, úgy hogy Krisztus példájára jobb életre buzdulunk, hanem belső, gyökeres változás, ami új életet ad és új emberré alakít minket. Ez az új élet - élet Krisztussal, aki meghalt és feltámadt. Ezt a feltámadt életet közli velünk Lelke által csfrájában. Ezt kell kifejlesztenünk és védenünk úgy, hogy leromboljuk a régit és szabad teret biztosítunk az új fejlődésének. Az egyházi közösség felépítése a szeretetben (ahol ez az új élet működik) Isten országának építése, és működése Isten és Küldöttje, Jézus Krisztus, szeretetének megjelenítése az emberek között.

3. A hívek könyörgése.

Sokszor mondjuk: majd megemlékezem rólad imádságaimban. Van, amikor ezt őszintén mondjuk; van, amikor csak kibúvónak használjuk, hogy megszabaduljunk valakitől, akinek a panaszkodását már unjuk. Imádságunk legyen nagyon is őszinte az újszülöttért. Ha valamit komolyan akarunk, azt nem csak kérjük, hanem dolgozunk is érte. Imádság és komoly igyekvés karöltve járnak.

Az ember élete hasonló a körhintához. Minél messzebb kerül valaki a központtól, annál gyorsabban forog. Ez a forgás úgy meggyorsulhat, hogy a központhoz erősített lánc elszakad, és az ember összetöri magát. Az imádságban az ember visszahúzódik a középpontba, ahol nem nagy a sebesség; ott magábaszáll és onnan szemléli életét. A cselekvés kifelé, az imádság befelé húz. Ennek a két erőnek az egyensúlya biztosítja életünk biztonságát. Amit az imádságban megértünk és tanulunk, azt kérjük, és igyekszünk megvalósítani életünkben.

A hívek imádságában kérjük, hogy az új élet megerősödjön az Egyház legújabb tagjaiban és hogy bátor hitvallói legyenek Krisztus tanításának. Az eredmény tőlünk is függ. Ha mi engedjük, hogy a lelkünkben a "rég élet" felburjánozzon, nemcsak bennünk, de bennük is elfojtja majd a növekvő új életet. Ha viszont életünkben látni fogják az önzetlen szeretetet, példánkat követni fogják. Az egyházi közösségben fog fölnevekedni a ma megkeresztelt gyermek. Ennek a közösségnek az életstílusát fogja átvenni, ezért hihetetlen fontos a közösség szerepe a hit és a hit szerinti élet átadásában. Imádkozzunk a sikerért és dolgozzunk is rajta. Kérjük külön nyomatékkal: "Hogy a keresztség kegyelme mindnyájunkban újjáéledjen" és nap mint nap erősödjön. Kérünk téged, hallgass meg minket.

4. Litánia.

Minden nép büszke hőseire, így az Egyház is büszke hőseire, a szentekre. Az ő életük sikeres volt, elérték céljukat: Krisztust. Ezért biztos úton járunk, ha az ő életüket követjük a hit, remény és szeretet gyakorlásában. De nemcsak példaképeink ők, hanem közbenjáróink is. "Hiszem a szentek egyességét" - mondjuk a hitvallásban. Hiszem, hogy a hívek, akik a Szentlelket kapták, akár elköltöztek ebből a világból, akár ebben a világban vannak, egy családhoz tartoznak, ugyanaz a szeretet fűzi össze őket, és egymásért állandóan könyörög-

nek, és amennyire csak lehet, egymáson segítenek. Ezért sürgeti az Egyház, hogy egy szent nevét adják a szülők gyermeküknek. Ne csak a nevet válasszuk ki, hanem később ismertessük meg a gyermekkel a szent életét, hogy valóban közel érezze magát égi pártfogójához és amennyire lehet, példáját kövesse. Ajánlatos, hogy a gyermek védőszentjét, a magyar szentek nevét, esetleg a templom védőszentjét is megemlítsük a litániában. Ez segít abban, hogy a keresztelési szertartás a mi ünnepünk legyen.

5. Könyörgés a Gonoszlélek hatalmának megtöréséért.

A keresztség választás. Ez az első alkalom, hogy a szertartás világosan elénk állítja a választás két pontját. Szent Pál említi, hogy valami emberfeletti, ugyanakkor Istennek alárendelt és Isten ellen ágaskodó hatalom igyekszik az embert leigázni. Az "emberben lakó bűnnek" nevezi, ami Szent Pál bevallása szerint arra kényszeríti őt, hogy: "nem a jót teszem, amit akarok, hanem a rosszat, amit nem akarok." (Róm. 7, 10.) "Én boldogtalan! Ki vált meg engem a halálra szánt testtől? Hála az Istennek, Urunk, Jézus Krisztus által." (Róm. 7, 24.) Az Ószövetség első lapjaitól a keresztfeszítésig a Szentírásban ott van a rossz és a szenvedés problémája.

Az ember büntetése, hogy arca verejtékével keresi kenyerét, az asszonyé, hogy fájdalommal szüli gyermekeit. Ez a válasz a szöveg mögött meghúzódó kérdésre. Honnan van a rossz, a szenvedés? Hogy lehet az, hogy néha az embert olyan jó érzés tölti el, amikor valamit elért, amikor büszke alkotására? Miért nincs ez így mindig? Miért van az, hogy az alkotás a legtöbbször kimerítő és fárasztó munka? Az élet eredete milyen boldogító érzéssel van összekötve! Miért válik ez az öröm ürömmé a szülés fájdalmában? Mindaz, amit Isten alkotott, jónak alkotta, ezért nem tőle van a szenvedés. A szent író az emberben találja a rendetlenség és ennek eredménye, a szenvedés okát. Az ember felborította az Isten által elgondolt rendet és ez okozza a rendetlenséget és szenvedést. A régi tanítást megvilágíthatjuk egy mai, és talán ezért hozzánk közelebb álló hasonlattal. Egy fiatal mérnök atomkutató intézetbe kerül, egy idősebb kollégája mellé, hogy a mesterség minden csíóját megtanulja. "Rettenetes pusztító erő az atom, ha azt szabadjára engedik, így kérlek, ne hogy valaha is ezt a piros, tehát veszélyt jelző kapcsolót érintsed, mert halálhozó sugárzást bocsátasz az egész földre" - mondja a tapasztalt mérnök. Figyelemmel hallgatja a fiatal kolléga, de úgy gondolja, hogy az öreg túlságosan óvatos, és egy óvatlan pillanatban ("tudom én, hogy mit csinál-

lok") bekapcsolja a "tiltott" kapcsolót. Mint idősebb kollégája megmondta, rászabadította a halálhozó sugárzást a földre, az egész földet szennyezetté és minden emberi élet számára egészségtelenné tette. Az egy ember hibája miatt lehetetlen bárkinek is egészségesnek lenni.

Erről a problémáról beszél az ószövetségi történet. Az ember ellenezte Istennek és ez kihatással van mindazokra, akik embernek születnek. Eredeti bűnnek nevezik a teológusok, ami annyit jelent, hogy Istentől elfordult, Istennek engedetlen világba születünk.

Ebbe a "bűnös" világba született Jézus Krisztus is azért, hogy engedelmeskedjen, hogy megtegye Isten akaratát, mert egyedül ez boldogítja az embert. "Jövök, hogy teljesítsem akaratodat." (Zsid.10, 10.) A jó, az ember végső boldogságát szolgáló és pont ezért Istennek tetsző magatartás, Isten akaratának teljesítése. A rossz, az ember romlását okozó, és éppen ezért Istennek nem tetsző magatartás, az Istennek való ellenszegülés. Jézus Krisztus az előbbi, a jót választotta, még akkor is, amikor szinte minden gonoszság összefogott ellene és próbára tette. Kitarzott Isten akaratára mellett, "... engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért Isten fölmagasztalta... úgy, hogy Jézus Krisztus az Úr." (Filip. 2, 8-11.) A halálhozó sugarakkal átjárt burából kitört, utat nyitott. Az élet folyását a régi, rendes mederbe terelte. Helyreállította a kapcsolatot Isten és ember között. Akik hozzá csatlakoznak, osztoznak életében, elfordulnak a régi, bűnös élettől, és átölelik az új életet és Isten akaratát. Ezt a két pólust állítja elének a kereszteselési szertartás. Az egyik oldalon van a Gonoszlélek, Sátán, rossz, halálhozó engedetlenség, bűn, a test szerinti régi ember; a másik oldalon Krisztus, jó, Istennek való életadó engedelmesség, új és lélekszerinti ember. A kereszteségben a Jót - Krisztust választjuk, a Gonoszlelket, a rosszat pedig elvetjük.

Igen tanulságos a kolosszei levél ebben a pontban (3. fejezet). "Krisztussal feltámadatok, keressétek, ami fent van" és ne a földieket. Szent Pál nem azt kéri a híveitől, hogy költözzenek ki ebből a világból, hanem hogy gyökeresen változzanak meg itt a földön. A régi (földi, test szerinti) és az új (égi, lélek szerinti) ember itt ezen a földön él, és itt kapja meg, itt részesül Krisztus feltámadt életében. A régiben harag, rosszindulat, gyűlölködés, átkozódás, tisztátalanság él. Az újban az egység, megértés, irgalmasság, jóság, szeretet, békesség és Krisztus tanítása.

Amikor az Egyházba kéri felvételét valaki, a közösséget építő, egymást segítő és szerető, önzetlen életre határozza el magát. Ugyanakkor ellenemond a harag, széthúzás, gyűlölködés és önzés szellemének. Ez a választás nagyon is reális a mindennapi életünkben. A jó és rossz nap mint nap ezer formában jelenik meg előttünk. Nyomor, betegség, kizsákmányolás, fajgyűlölet, tudatlanság, veszekedés mind a rossz megjelenítői. Ennek ellentmondva ellenemondunk a Gonosznak, megtörjük uralmát, és Krisztus mellett teszünk hitet. A Krisztusban hívők mindezt tudatosan teszik, mert a kinyilatkoztatásból ismerik Isten terveit. Akik nem ismerik Krisztus tanítását, de ugyanakkor a jó, a közösség, megértés, békesség és szeretet mellett döntenek, ismeretlenül is Krisztus táborához csatlakoznak és ellenszegülnek a Gonosznak.

Régebben ördögűzés (exorcizmus) néven volt ismeretes a keresztelési szertartásnak ez a része. Ez nem jelenti azt, hogy az újszülött az ördög megszállottja. Végső fokon a betegség, halál és minden rossz a Gonoszlélek csábítására vezethető vissza. Ennek való ellentmondás (ördögűzés) a rossz elvetését és a jó, Krisztus, választását jelenti.

6. A keresztelendők olajával való megkenés.

Az ember a föld birtokosa, neki adta az Isten, hogy saját magának megfelelővé alakítsa - humanizálja. Ebben a küzdelemben szembekeverül a Gonoszlélekkel, a rombolás (betegség és halál) hatalmával. Így az ember élete küzdelem a rossz ellen a jó győzelméért. A küzdelem célja nem az, hogy a természetet az ember a saját játéklabdájává tegye, hanem hogy az ember végső céljának alárendelje, és így az egész teremtett világ elérje célját Krisztus által: "S ha majd minden alá lesz neki vetve, maga a Fiú is aláveti magát annak, aki mindent alávetett neki, hogy Isten legyen minden mindenben." (1. Kor. 15, 28.) A küzdelemre-készületet jelzi az olajjal való megkenés. (Az olajat a püspök szenteli a katedrálisban Nagycsütörtökön, és onnan viszik az egyes plébániákra.) A régi görög-római világban a birkózók olajjal kenték be magukat a verseny előtt, hogy ellenfelük szorító izmai közül kicsússzon sikamlós testük. Krisztus követője küzdelemre készül a gonosz, az önzés, saját rossz hajlamai ellen és Krisztushoz csatlakozik, aki legyőzte mindezt, és az Ő üdvözítő erejében bízva vállalkozik a nagy küzdelemre. "Védelmezzen téged Krisztusnak, a mi Üdvözítőnknek ereje." (50.) - A hívek átvonulnak (esetleg körmenetben énekelve) a keresztelő kápolnába. (52.)

III. KERESZTELTÉS.

I. A keresztfvz megáldása.

Nagy a különbség az egyszerű jel és az életjel között. A kellemes illat fzes, jó ebéd; a füst a tűz jele. A jel a valósághoz vezet. Sokkal szorosabb a kapcsolat az életjel és a valóság között. A jó étvágygal fogyasztott ebéd egészség, az ímmel-ámmal való étkezés a betegség és kedvetlenség jele. Ha pár lépcső után valaki úgy zihál, mint a fűjtató, tudjuk, hogy baj van a szívével. Az életjel nem más-hoz (a valósághoz) vezet, hanem egyszerűen feltárja, szemünk előtt megjeleníti a valóságot. Ha valaki megszűnt lélegzeni, eltűnt az életjel, ezzel megszűnt élni. Gondoljunk a kézfogásra, csókra, ölelésre. Ez nem csak a szeretet jele, hanem a szeretet kifejezése és megjelenítése az előtt, akit szeretünk. A családi asztalhoz ha valakit meghívunk, ezzel nemcsak jelét adjuk megbecsülésünknek és szeretetünknek, hanem itt és ebben a pillanatban szeretjük a meghívott személyt.

Így kell gondolnunk a szentségekre is, és a keresztségre. Az Egyház "életjelek", szimbolumok útján tárja szemünk elé a közösségben élő és működő isteni életet. Vannak bizonyos szimbolumok, amelyek közösek az egész emberiség számára. Gondoljunk az előbb említett meghívásra a családi asztalhoz, ami mindenütt a barátság jele. A sötétség mindig rosszra, bizonytalanságra és veszélyre emlékeztet. A nap melege termékenységet, áldást, életet jelent. Ilyen ősi szimbolum a víz is, aminek segítségével fejezi ki az Egyház a bűnnek való meghalást és az újjászületést.

A víz romboló, pusztító, halálhozó ereje tárul elénk a pusztító áradatban, ami mindent elsöpör útjában; a háborgó tengerben, aminek félelmetes ereje hány életet temetett mélyébe. Mennyi növényi, állati, sőt emberi életet pusztít a jégeső. Hány embert ragadt el a sebes folyók sodra.

A tavaszi eső, a kristálytisza patakvíz, a sivatagban feltörő oázis, mind életről beszél. Víz nélkül nincsen élet, és a bennünk levő elbágyadt életet szintén a víz kelti új életre. Gondoljunk nagy szomjúságunkat oltó kellemes pohár vízre, vagy a tagjainkat új életre keltő fürdőre.

Az élet, legyen az természetes vagy természetfeletti, titokzatos. Meghatódott tisztelettel állunk az élet ura és forrása, Isten e-

lött. Ez a meghatódott tisztelet fejeződjön ki egész magatartásunkon, amikor keresztelőre megyünk. A keresztelés pillanata a születés pillanatával hasonlítható össze. Az előbbi esetben a földi családba, az utóbbiban Isten családjába, az Egyházba születünk.

Minden kétséget kizáróan akarja a szemünk elé tárni az Egyház az új élet születését. Ezért áldja meg a pap a vizet (hacsak a szükség nem kívánja, hogy siessen, és erre nincs ideje), hogy jelezze, itt nem egyszerű fürdőről, hanem újjászületésről van szó. Az áldás emlékeztetünkbe idézi a víz szerepét az üdvösségtörténelemben. - A vízőzön elpusztította a bűnös embert, és az igazat (Noét) megmentette. - A választott nép szolgaságból szabadságba lépett, amint átkelt a Vörös-tengeren. - Maga Jézus is megkeresztelkedett a Jordánban, hogy bűnbánatra, magábaszállásra és új életre buzdítsa követőit. - Élete végén parancsot adott tanítványainak, hogy kereszteljenek meg minden népet. Ezt a parancsot követve a pap megáldja a vizet, hogy a szertartásos fürdő szentelje meg és támassza új életre a megkeresztelt személyt.

2. *Ellentmondás a Sátánnak és hitvallás.*

Mint előbb említettük, a kereszttség választás: a rossz, Sátán elvetése és a jó, Krisztus választása. Ezt a két mozzanatot tükrözi azellentmondás és a hitvallás. Újraemlékezteti a pap a szülőket, a keresztzülőket és az egész közösséget felelőségük súlyosságára: "Reméljük, hogy hitbéli meggyőződésük hozott ide benneteket, és így készségesen vállaljátok a gyermek megkeresztelésével járó kötelességeket. Gondoljatok arra, hogy ti is részesültetek a szent kereszttségben." (56.)

A hitvallás a jelenlévő személyek hitvallása, de nem akárkié, hanem az Egyház tagjaié. A közösség szerepe itt újra előjön. A személy vallja meg a hitét az egyházi közösségben. Az egyén életében a bizonyosság és a kétség állandóan váltakozni fognak. Állandóan úgy imádkozunk, mint a jerikói vakok: "Uram (add), hogy szemünk megnyíljen." (Mt. 20, 33.) De a hit és a hit hatására formált világnézet és meggyőződés nem az egyén okosságára alapul. Nem azthisz, amit akar, hanem azt, amit az egyházi közösségben hallott, ami a végső fokon Istentől származik és Jézus Krisztus által lett nyilvánvalóvá. "A hit hallásból fakad, a hallás pedig Krisztus tanításából." (Róm. 10, 7.) Az elmélkedés, keresés, imádság és elmélyítés mind arra összpontosul, amit az Egyházban Krisztus Lelke őriz. "Ebben a ta-

nftásban, ebben a hagyományban hiszek. Ezt akarom magamévá tenni, ezt akarom sértetlenül, úgy ahogy én kaptam, átadni gyermekemnek." Az egyén és a közösség, mindketten érdekelve vannak a hitvallásban és az egyén hitvallása a közösség hitvallásában gyökerezik.

Az egyén, szülők, keresztszülők, és a közösség vállal felelősséget a hit továbbadásáért. A szülők lesznek a hit továbbítói, amikor szavaikkal és példájukkal a hit elemeire tanítják gyermekeiket. Ebben segítik őket a keresztszülők és az egész közösség. Prohászka püspök mondta, hogy "koldus népnek koldus a hite". Nagy igazságot rejt ez a mondás. Ha szülők és gyermeket körülvevő hívek igaz és egyeneslelkű emberek, a gyermek hitében az égi Atya képe szerető, megértő és igazságos lesz. Ha harag, gyűlölet, önzés tárul a gyermek szeméi elé, a gyermek elméjében az Isten követelődöz, házsártos, magát kereső öregember lesz. Nem lehet eléggé hangsúlyozni a szülők és a közösség szerepét a hit átadásában. Nemcsak ellenemondunk, hanem ellenállunk a Gonosznak. Nemcsak szóban, hanem tettekben is megvalljuk Krisztust. Ilyen gondolatokközt és ilyen elhatározás után kéri a szülők a keresztséget.

3. Keresztelés.

A döntő pillanat elérkezett. "Akarjátok-e, hogy gyermekeitek elnyerje a keresztséget?" (60.) A szülők igenlő válasza után a pap megkereszteli a gyermeket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében. (Háromszor vizet önt a fejére, amint a három személyt említi.) Ezzel a szülők kívánsága beteljesült. Gyermeük belépett a Krisztust követő hívek közösségébe, Isten gyermeke lett, új életre született Jézus Krisztusban. (Lásd: Ján.1,12-15.)

Az Egyház szertartásaiban Isten szól hozzánk és mi Istennek válaszolunk. Amikor a barátságosan felénk nyújtott kezét megszorítjuk, a barátságot megpecsételjük és viszonzzuk. Isten hívását közvetíti a pap: Akarjátok a keresztséget? Mi igennel válaszolunk s erre a gyermeket megkereszteli. Az Isten és a gyermek közötti találkozás igazivá lett.

Így van az ember életében. A bennünk élő vágy, avagy gondolat, láthatatlan és foghatatlan sokszor még magunk számára is. Amikor kifejezzük magunkat szóban vagy cselekedetekben, a belső gondolat testet ölt és láthatóvá válik saját magunk és mások számára. A fiatal legény először csak kedvesen és szeretettel gondol a fiatal lány-

ra. Majd mikor megkéri kezét, szándéka egyre komolyabb lesz. Mikor oltárhoz vezeti és ott tanúk előtt kijelenti, hogy szereti, akkor lesz igazivá elhatározása.

A keresztséget is sok lépés előzte meg. A vízzel való leöntés tette igazivá és valósággá az előbbi lépéseket. Ez tette tökéletessé az Istennel való találkozást.

Isten családjának tagjává és az örökélet "reménybeli örökösévé" lett a megkeresztelt gyermek, ami abból látszik, hogy egy új közösségnek, az Egyháznak lett tagjává. Nem szabad úgy gondolni a keresztségben kapott új életre, mint a meglévő életünktől idegen vagy azzal ellenkező életre, ami teljesen lerombolja a természetes életet. Teológusok állandóan azt hangoztatják, hogy a kegyelem nem rontja le, inkább tökéletessé teszi az emberi természetet. A megváltó és a teremtő Isten egy és ugyanaz, és az ember bűne nem pusztított el minden jót a teremtésben. A teremtésben található értékek által fejezi ki Isten üdvözítő szeretetét úgy, hogy az emberi értéket, az emberi természetet, soha nem remélt magasságba emeli és kivirágoztatja.

Vegyük például az emberiség egységét. Mindannyian ugyanahhoz az emberi nemhez tartozunk, és mégis milyen sokszor idegeneknek érezzük magunkat még olyan emberek között is, akiknek ismerjük a nyelvét. Ezt a természetes egységet nem rombolja le, hanem tökéletessé teszi a kegyelem. A természetes egységet fűzi szorosabbá és soha nem remélt magaslatra emeli a kegyelem úgy, hogy testvérként ismeri és kezeli az emberi nem minden tagját. A bábéli zűrzavar (Gen. 11.) és az első pünkösöd (Ap. Cs. 2) szemléltető példa arra, hogy a kegyelem, a keresztségben kapott új élet, hogyan működik. A bábéli zűrzavart, az emberiség megosztását, az ember bűne és büszkesége okozta. Előtte egynyelvű egység volt az emberiség. Ezt a bűn előtti egységet visszaállítja a Lélek eljövetele. A világ négy sarkából összesereglett tarka népsokaság mind megértette az apostolok tanítását. Ugyanakkor ez nemcsak természetes, eredeti egység. Hanem egy új, erősebb, soha nem álmódott egység az emberek között, amit az Isten létesített a szeretet és az új élet által.

A megkeresztelt, mint az új közösség, az Egyház tagja, más-képp néz az emberekre. Számára az emberek nem csak az egy emberi nem tagjai, hanem Isten gyermekei és testvérei Krisztusban. Krisztusban látja embertársait, és Krisztust látja bennük. Úgy él,

hogy életéből Krisztus szeretete tükröződjék és sugározzon az emberek iránt. Az ő életükből és szeretetükből fogják megtapasztalni a többi emberek, hogy milyen az Isten szeretete.

A be-nem-avatott külsőleg csak egy embercsoportot, az Egyház külső arcát fogja látni. De a hívő szemei előtt felragyog az isteni élet, az Isten szeretete az Egyházban, aminek ez a közösség a hordozója, látható, fogható, emberileg érezhető megnyilvánulása. (Szent János első levelének olvasása, főleg a 3. és 4. fejezet nagyon tanulságos lehet. "Szeretet az Isten: aki szeretetben él, Istenben él, és Isten őbenne." - 1. Jn. 4, 16.) A kereszténység életközösség Krisztussal. (Szólító és szólóvessző.) Ez az életközösség az egyházi közösségben működik és él, és ennek az életjele a keresztények önzetlen, Istent és embert szolgáló szeretete.

"Nézzétek, a keresztények hogyan szeretik egymást!" - mondta Tertullianus a harmadik században. Vajon rólunk is megismerik, hogy keresztények vagyunk? A tisztelettudó, összeszedett külső magatartás a belső összeszedettség és tisztelet megnyilvánulása. Így a keresztények őszinte, gyakorlati, áldozatos szeretete embertársaik iránt - a bennük élő Isten szeretetének (és életének) a megnyilvánulása. Ezért olyan nagy dolog kereszténynek lenni. Ingyen kapott ajándék, meg nem érdemelt örökségek az isteni élet, ugyanakkor feladat is. Mert általunk fogja megtapasztalni a világ, hogy Isten hogyan szereti az embereket.

"Az Egyház keresztel, Krisztus keresztel" - következik az eddig mondottakból. Az egyházi közösségben él tovább a feltámadt Krisztus, és ennek a közösségnek a szertartásai az új élet megnyilvánulásai. A közösség hitét rendszerint a liturgikus cselekmény vezetője, a pap fejezi ki. A keresztség felajánlása, állandó elérhetősége, Isten kézfogásra nyújtott keze felénk, annak elfogadása, (ami szintén Isten kegyelme), a barátság megpecsételése a mi részünkről.

A keresztségben Isten családjának tagjaivá lettünk. Ez az első lépés azon az úton, ami majd egyszer Isten színelátására vezet. A keresztség az első és legfontosabb szentség, amit a többi szentségek követnek életünk legfontosabb fordulópontjain. Minden alkalommal Isten újra és újra kifejezi szeretetét irántunk és mi igennel válaszulunk jószágára. Így az eredeti barátság, amit a keresztségben kötött velünk Isten, egyre jobban elmélyül.

Mire a bérmlálás ideje elérkezik, a most még nem sokat értő

gyermek a szülők gondoskodása eredményeként többet tud majd a hitről. Ezt a hitet a bérnálásban tudatosan magáévá teszi és új erőt és ösztönzést kap arra, hogy Krisztus tanúja és munkatársa legyen. Mint felnőtt, felelősséget vállal Isten családjában.

A szentmisében újra és újra csatlakozik Krisztus áldozatához, és saját magát Krisztussal Istennek ajánlja. A szentáldozásban mint jóbarát jóbarátjával, találkozik Krisztussal, így barátságuk egyre jobban elmélyül. A bűnbánatban (őszinte bánat, amit minden szentmise előtt felindítunk, vagy a gyónásban) elismeri hibáit, bocsánatot nyer és új lelkesedéssel átöleli keresztény hivatását. Hivatást kap a házasságra, hogy így szolgálja Isten népét és szeretve családját, legyen Isten szeretetének tanúja. Hivatást kap a papi vagy szerzetesi életre, hogy minden idejét és erejét osztatlanul Isten népének szolgálatára fordítsa, és legyen tanúja a világban Isten osztatlan szeretetének irántunk.

Ha betegség éri, Krisztushoz fordul majd és tőle kéri a gyógyulás kegyelmét és Krisztus példáját követve igyekszik egészen Istennek szentelni életét. Még akkor is, ha nagyon nehéz, Krisztussal igyekszik mondani: "Ne az én akaratom teljesüljön, hanem a Tied." (Lk. 22, 43.)

Mindenütt emberi gesztusokat látunk. De ezek a gesztusok az isteni élet közlői, erősítői, elmélyítői.

4. *Krizmával való megkenés.*

Az Ószövetségben és általában a régi világban a krizmával való megkenés, papok, próféták és uralkodók fölkenése a hatalom átadását jelentette. (Krizma, amyi mint: fölkenés; anyaga olajbogyóból készült olaj és illatos balzsam keveréke, amit az Egyházban a püspök szentel Nagycsütörtökön.) A megkeresztelt Krisztus életében részesül, aki pap, próféta és uralkodó. (Krisztus: fölkent.) Szent Péter levele a híveket királyi papságnak nevezi. Krisztus követői részesülnek Krisztus papságában. Az alapfokon való részesedés a keresztségben történik, és ezt jelképezi a keresztség utáni, krizmával való megkenés. (62) Ez a részesedés arra képesít, hogy csatlakozzunk Krisztushoz életünk és hálaadó áldozatunk felajánlásában. A második fokon részesül a pap, aki nemcsak felajánlja az áldozatot, hanem Krisztus rendelkezéséből a kenyeret és bort átváltoztatja Krisztus Testévé és Vérévé, és ő a közösség vezetője a liturgiában. Ezt jelzi a papszen-

telésnél a pap mindkét kezének krizmával való megkenése. A harmadik fokon, ami ez előbbi kettőt magában zárja, részesül a püspök, aki a papi hatalmat hivatott átadni a papszentelésben. Ezt a legmagasabb fokú részeseledést jelzi a püspök fejének megkenése krizmával a püspökszentelésben.

A megkeresztelt feladata tehát, hogy nap mint nap Istennek szentelje magát. Ezt a magatartást nyilvánítja ki, és ezzel egyidőben megerősíti a vasárnapi szentmisén, amikor az egész közösség Krisztus áldozatához csatlakozva fölajánlja magát Istennek.

Profétaság nem szükségképpen jövendőmondás. Volt eset, amikor a jövő is érintette a próféta tanítása, de a próféta elsősorban Isten szócsöve, aki Isten akaratát hirdeti szóban és tettben. Ilyen értelemben osztozik a megkeresztelt Krisztus prófétai hivatalában, mert példájával és szavával hitet tesz Isten mellett, példájával és szavával követi Krisztus tanítását. Mint előbb említettük, másképp látja és kezeli embertársait.

Krisztus királysága nem az erőszak és a hatalom, hanem a szeretet uralma. Célja, hogy az Istentől elszakadt emberiséget és az egész világot visszavezesse Istenhez, másszóval megváltsa őket. Isten megváltói működése nem valami hajótörést követő kapkodás, hogy mentse, ami menthető, hanem terveinek véghezvitele. Krisztusban tárult szemünk elé, mit jelent Isten uralma, és mit jelent Istennek alávetni magunkat. "Engedelmes volt" és ezért Isten felmagasztalta őt, feltámasztotta és felvette magához dicsőségébe. Az embereket is és az egész teremtett világot ugyanígy vezeti majd magához Isten Krisztus, és Krisztus követői által - hogy a "múlандóság szolgai állapotából majd felszabadul Isten fiainak dicsőséges szabadságába". (Róm. 8, 21.) Krisztus királysága a szeretet kiterjesztése az egész világra. Ezt a feladatot kapja az újonnan keresztelt személy. (Az Egyházzól szóló konstitúció 2. és 7. fejezete nagy haszonnal olvasható ezekkel a pontokkal kapcsolatban.)

5. A fehér ruha átadása.

Szent Máté (17, 1-9) írja le, hogy még földi életében Jézus megmutatta isteni voltát tanítványainak. (Elváltzott előttük színében.) Ez az esemény foghatóvá tette tanítványai előtt, hogy mi lakik benne. Ezt az életet kaptuk a keresztségben, ami vakító szépségben ragyog a hit szemei előtt. A fehér tuha ennek a jelképe. A szülők és keresztszülők

(és az egész közösség) feladata a gyermek segítségére lenni, hogy a fehér ruhát megőrizze eredeti szépségében. (Ajánlatos, hogy az édesanya, esetleg a keresztanya segítségével, varrja a könnyen felölthető szimbolikus ruhát.) A keresztszülők állandó segítőkészségét jelzi az is, hogy a keresztanya adja a gyermekre a ruhát a keresztesítés után.

6. Az égő gyertya átadása.

"Én vagyok a világ világossága; aki engem követ, nem jár sötéttségben, hanem övé lesz az élet világossága." (Jn. 8, 12.) Ezt a világosságot viszik tovább Krisztus követői. "Ti vagytok a világ világossága." (Mt. 5, 14.) mondotta a Mester tanítványainak. A pap a húsvéti gyertyát tartva mondja: "Vedd Krisztus világosságát." (64.) A húsvéti gyertyáról gyűjtja meg az újonnan keresztesített gyertyáját az édesapa vagy a keresztapa. Nagyszombaton éjjel, amikor minden fény kialszik a templomban, az egyetlen húsvéti gyertya fénye élesen látható, de nem tölti meg az egész templomot. Mihelyt az egy fényforrásból az összes hívek meggyújtják gyertyáikat, a fény betölti a templomot és mindenkinek az arca látható lesz a mellette állók számára. Gyönyörű szimboluma ez annak, hogy Krisztusból kiindulva, az ő fényét hordozva ismerjük fel egymásban a testvért, és az Egyháznak, Isten népének tagjait. A keresztesítésben kapott új élet, Krisztus világossága elindul, hogy fényt és melegséget hozzon minden ember számára.

Ajánlatos, hogy esetleg keresztesítési szimbolumokkal díszített gyertyát vigyünk magunkkal a templomba, amit a keresztesítés után a szülők megőriznek gyermekük számára. Később, keresztesítési évforduló, elsőáldozás alkalmával előveszik, és ez jó alkalmat ad, hogy a fejlődő gyermeknek elmagyarázzák a keresztesítési szertartás jelentőségét, és így a hitben neveljék. Az előbbi három jelképes cselekmény egyformán a keresztesítés állandó elkötelezettségét akarja hangsúlyozni. Nagy esemény a templomi szertartás, de ez kihat az egész életre.

IV. BEFEJEZŐ SZERTARTÁSOK.

1. Az Úr imádsága.

Itt nyílik alkalom a harmadik körmenetre. Az égő gyertyát követve a hívek, akiknek a száma nagyobb lett a keresztesítés után, az oltár e-

A Balaton

(Pártos László felvétele)

"A víz pedig, melyet én adok, örök életre szökellő vízforrás lesz."

(Jn.4,14)

"Áldjon, Uram, tégedet víz hűgünk,
Oly nagyon hasznos ő, oly drága, tiszta és alázatos!"

(Asszisi Szent Ferenc "Naphimnuszából")

Ié vonulnak. Istennel való kapcsolatunk legmélyebb és legkifejezőbb szimboluma az Eucharisztia. A keresztény élet célja, hogy a szeretet kivirágozzon szívünkben és egy nap Istent színről-színre láthassuk. Ezért az oltár elé vonulnak a hívek és ott (mintegy) hitvallásként elmondják az Úr imádságát. Hitvallás ez, mert világosan kifejezi a megkeresztelt Istenhez való viszonyát. Az Isten a mi szerető Atyánk, és mi gyermekei vagyunk, akihez a legnagyobb bizalommal fordulhatunk. Szép szimbolum az is, hogy az újonnan keresztelt első útja az oltárhoz vezet és ott a hívek közössége érte imádkozik.

2. A hármas áldás.

Elsőnek az édesanyát áldja meg a pap. Az áldás jele annak, hogy Isten segítsége soha el nem hagyja a benne bízó édesanyát felelősségteljes és fennkölt hivatásának teljesítésében.

Másodiknak az édesapát áldja meg, akinek szavai és példája döntően fogja befolyásolni a gyermeket abban, hogy a jót válassza és elvesse a rosszat.

A harmadik áldás a hívek közösségének szól. Ez mintegy köszönet a részvételért, és ugyanakkor figyelmeztetés, hogy idézzék emlékezetükbe keresztelési fogadalmukat és megújulva igyekezzenek azt megvalósítani.

A szertartás végetért. - Nagy titoknak voltatok tanúi. - Menjetekek békével. - Legyetek tanúi Krisztusnak.

a szülők

Felelősség az állandóan visszatérő gondolat a szülőkkel kapcsolatban. Egyformán felelősek a gyermek természetes és természetfeletti életéért. Istentől függően ők a gyermek életének szerzői és első tanítói mind a földi, mind az örök életben. Ebben a nagy és felelős munkában nincsenek egyedül, mert a szülők egy nagyobb közösséghez, az Egyházhoz tartoznak, akiket a keresztelésnél a keresztszülők, rokonok, jóbarátok és ismerősök képviselnek. Ajánlatos, hogy minél több ismerőst hívjunk meg a templomba a keresztelésre.

feladatuk a keresztelésnél:

1. Ők hozzák a templomba a gyermeket, kérik számára a keresztséget és felelősséget vállalnak vallásos neveléséért.
2. A pap után ők is megjelölik a keresztselével gyermekük homlokát és így fogadják Isten családjába. (szertartási rubrika: 42.)
3. A pap kérdésére ellentmondanak a Gonoszléleknek és megvallják hitüket Krisztusban. (57, 58.)
4. A keresztelés előtt újra válaszolnak a pap kérdésére és kérik újra a keresztséget gyermekük számára. (60.)
5. A keresztelésnél az édesanya tartja a gyermeket. (60.)
6. Az édesapa gyűjtja meg a gyertyát a pap gyertyájáról. (64.)
7. Az anya viszi az oltár elé gyermekét a keresztelés után. (67.)
8. Mindkét szülő áldást kap. (70.)
9. Gyermekük és saját maguk nevét mint boldog szülőket, bejegyzik a megkereszteltek anyakönyvébe.

a keresztszülők

A régi szokás szerint a keresztyának három feladata volt. 1/Keresztvíz alá tartotta kereszty gyermekét. 2/Ajándékot vett neki néha. 3/A szülők halála esetén gondoskodott a gyermek vallásos neveléséről. Az első kettőt kötelességszerűen ellátta, de a harmadikra szinte soha nem került sor. A szülők halála esetén rendszerint valamelyik rokon gondoskodott a gyermekről. Sajnos, a keresztszülők szerepe inkább társadalmi, mint vallásos szerep volt. Az új liturgia a vallásos szerepüket igyekszik kihangsúlyozni és ennek megfelelő megvilágításban szerepelnek a keresztelési szer-
tartásban.

A keresztszülők a felnőttek keresztelésével kapcsolatban juttottak szerephez. Keresztények, akik ismerőseik között találtak va-

lakit, aki a hit iránt érdeklődött, főleg, ha az ő példájuk eredménye volt az érdeklődés, és maguk is becsületes embernek tartották, beajánlották őt a hitújjoncok közé. Kezességet vállaltak érte és amíg az oktatásuk folyt, segítették őket, hogy a hit elemeit megértsék. A keresztelés alkalmával szintén segédkeztek a szertartás alatt. A keresztesény szülők maguk vitték gyermekeiket a templomba és később oktatták őket a hitre. Csak az árván maradt gyermekeknek volt keresztszülője az Ósegyházban. Később a gyermekkereszteselésnél is megjelentek a kereszteszülők.

Az új liturgia nagyon is kiemeli a kereszteszülők szerepét és felelősségét. Nem társadalmi szerepük van. Feladatuk, hogy a szülőköt a gyermek vallásos nevelésében segítsék szavukkal és példájukkal. A kereszteselés alatt pedig a keresztesény közösség képviselői. Sokkal fontosabb a szerepük mint a régi "társadalmi" szerep, mert a szülőkkel együtt állandóan felelősek a gyermek vallásos fejlődéséért.

Ezért fontos, hogy a szülők hozzájuk közelálló, megbízható jóbarátot kérjenek meg a kereszteszülői tisztre. Mivel a gyermek vallásos nevelésében kell segédkezniük, ezért elengedhetetlen, hogy vallásukat gyakorló és hívő katolikusok legyenek. A kereszteszülők feladata, hogy a szülőköt segítsék úgy, hogy példájukkal a gyermek szeméi elé tárják az evangélium tanítását. Ez nem jelenti azt, hogy a nem katolikus vallású rokonainkat és ismerőseinket nem hívhatjuk meg a kereszteselőre, mint "keresztesény tanúkat". Hívjuk meg őket is, de a kereszteszülő vallását komolyan gyakorló katolikus legyen.

feladatuk a kereszteselésnél:

1. Az első párbeszédben a szülőkkel együtt felelősséget vállalnak a gyermek vallásos neveléséért. (szertartási rubrika: 40.)
2. A szülőköt követve ők is megjelölik a gyermek homlokát a kereszt jelével s így fogadják őt Isten családjába. (41.)
3. (Esetleg a keresztesapát kéri meg a szülők, hogy az egyik olvasmányt vagy a hívek közös imáját olvassa.) (44, 47.)
4. A szülőkkel együtt ellenemondanak a Gonoszléleknek és megvallják hitüket Krisztusban. (56, 57.)
5. (Ha az édesanya vagy édesapa nem tudná tartani a gyermeket a kereszteselés alatt, a keresztesanya helyettesíti őket.) (60.)
6. A keresztesanya öltözteti fehér ruhába a kereszteselés után a gyermeket. (63.)
7. Nevüket, mint a szülők segítőt a gyermek katolikus nevelésében, beírják a megkeresztesetek anyakönyvébe.

A SZERTARTÁSOK

A GYERMEK(EK) FOGADÁSA

32.* A keresztelest lehetőleg vasárnap - húsvét szent titkának ünnepén - minél több hívő részvételével és ünnepélyesen végezzük.

33. A gyermek(ek)et szülei(k) hozzák el a kereszteleésre, a keresztszülők kíséretében. A gyermek(ek)et - indokolt esetben - a szülők helyett mások is kézben tarthatják.

34. Ha sok a kereszteleendő, más papok és szerpapok is segídezhetnek a kereszteleő papnak a kereszteleés egyes szertartásaiban.

35. A hívek éneklése közben a pap (alában vagy karingben, fehér, illetőleg az ünnepi színeknek megfelelő stóval, esetleg pluvialában, a ministránsok kíséretében kivonul a templom kapujához vagy a templom azon részéhez, ahol a kereszteleendő(k) hozzátartozói gyülekeztek. Vonulás közben énekelhető: SZYU 105 ("Szentháromságnak életem, halálom..."), 223. ("Hozzád sóhajt..."), 227,1. ("Kegyes szemmel nézz ránk..."), 228,1. ("Keresve, ó Fölség, téged, beléptünk szent tornácodba..."), 234b,2. ("Jézus Krisztus szeret minket..."), 257,1 ("Örvendezzünk, jertek..."), 282. ("Üdvözlégy, szent orvosunk...").

36. A pap ezzel vagy más hasonló köszöntéssel és intellemmel fogadja a kereszteleendő(k) hozzátartozóit:

(PAP) Dicséértessék a Jézus Krisztus!

(mind) Mindörökké. Ámen.

(PAP) Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében.

(mind) Ámen.

(PAP) Kedves keresztyény hívek! A szülők számára nagy öröm és ajándék a gyermek. A keresztyény szülők ezt az ajándékot Istennek, minden élet forrásának köszönik meg. Szent hitünk tanításából azt is tudják, hogy Isten, a mi mennyei Atyánk, a keresztség által isteni életében részesíti az embert. Gyermekekévé fogadja, a Szentlélek templomává és a mennyország örökösévé teszi.

Kedves szülők! Ti is azért hoztátok el újszülött gyermeke(i)teket az Isten házába, hogy erre az isteni életre vízből és Szentlélekből újjászülessen(ek), és Krisztus titokzatos testének, az Egyháznak tagjává (tagjaivá) legyen(ek).

Krisztus egyházának nevében (egyenként) kérdezlek benneteket:

* A számok közül némelyikre (zárójelben) utal a bevezető magyarázat.

38. A pap a következő első kérdéssel egyenkint fordul minden egyes gyermek szüleihez:

(PAP) Mi a gyermek neve?

(szülők, egyenkint) N.

(PAP) Mit kértek Isten egyházától gyermeke(i)tek számára?

(szülők, együtt) A keresztséget.

39. A pap ezután így vagy hasonló szavakkal szól a szülőkhöz:

(PAP) Kedves szülők! Nektek, akik gyermeke(i)tek számára a keresztséget kéritek, kötelességtek lesz úgy nevelni őt (őket), hogy hite (hitük) szerint éljen(ek). Tartsa (tartsák) meg Isten parancsait: úgy szeresse (szeressék) Istent és embertársai(ka)t, ahogy Krisztus Urunk tanította. Vállaljátok-e ezt a kötelességet?

(szülők) Vállaljuk.

40. A pap most a keresztszülőkhöz fordul ilyen vagy más hasonló szavakkal:

(PAP) Keresztszülők! Megígéritek-e, hogy támogatjátok e gyermek(ek) szüleit vállalt kötelességük teljesítésében?

(keresztszülők) Megígérjük.

41. A pap így folytatja:

(PAP) Gyermeke(i)m (vagy: N., N. és N.)! Nagy örömmel fogad téged (benneteket) a keresztény közösség. Ennek a közösségnek nevében most megjelöllek a kereszt jelével.

A pap - minden kísérő szöveg nélkül - keresztet rajzol minden egyes gyermek homlokára. Majd így szól:

(PAP) Kedves szülők (és keresztszülők)! Jelöljétek meg ti is a gyermek homlokát Krisztusnak, a mi Üdvöztőnknek szent jelével.

42. Miután a szülők (és a keresztszülők) megjelölték a gyermeket, a pap így szól:

(PAP) Most pedig hallgassuk meg Isten ígését.

Ezután vonulnak - ha a körülmények engedik, körmenetben - az ige-liturgia kijelölt helyére. Közben énekelhető: SzVU 233c,1-2. ("Boldog, akit tanftasz...") vagy 223,3. ("Mint föld issza a csendes esőt...") és általában a miseénekek evangéliumi versei vagy esetleg a 84. zsoltár 7,8,9ab verse:

Fordulj hozzánk és éltesz minket,
 hogy benned örvendezzék néped.
 Urunk, mutasd meg nekünk irgalmas szívedet
 és üdvösségünket add meg nekünk.
 Hadd halljam, mit mond az én Uram, Istenem,
 mert szent népének békét ígér.

43. A keresztelendő gyermek(ek)et az ige-liturgia idejére ki lehet vinni a sekrestyébe vagy egy más megfelelő helyre.

AZ IGE LITURGIÁJA

Szentfráisi olvasmányok és homília

44. Következik egy vagy két szentfráisi szakasz, amelyet - ha mód van rá - ülve hallgathatnak.

Az olvasmányok között énekelni lehet válaszos zsoltárt és evangélium előtti verset, ahogyan a szentmiséken szokás.

Az olvasmányokhoz itt egy formulát hozunk (Róm.6,3-5 és Jn.3,1-6). Vethetjük még az Ószövetségből:

(Ex.17,3-7) "Isten életmentő vizet fakaszt pusztában vándorló választott népének."

(Ezekiel 36,24-28) "Isten megígéri, hogy tiszta vizet hint választottaira és új szívet teremt beléjük."

(Ezekiel 47,10-12) "Isten templomában életadó vízforrás fakad."

Az apostoli levelekből:

(Róm.8,28-32) "Isten öröktől fogva meghívott minket az üdvösségre. Legyünk hasonlónak Fiához!"

(I.Kor.12,12-13) "A keresztség Krisztus Testének tagjaivá tesz."

(Gal.3,26-28) "A megkereszteltekben Krisztus él."

(Ef.4,1-6) "Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség azok számára, akik egybetartoznak Krisztusban."

(I.Pét.2,4-5 9-10) "Isten népe vagyunk, szent nemzetiség és királyi papság."

Az Evangéliumokból:

(Mt.22,35-40) "Legfontosabb dolgunk a földön: szeretni Istent és embertársainkat."

(Mt.28,18-20) "Az Egyház apostoli hivatása, hogy megkeresztelje minden nép fiait a Szentháromság nevében."

(Mk.1,9-11) "A Jordán vizében Jézus is megkeresztelkedett."

(Mk.10,13-16) "Jézus szeretettel öleli magához a gyermekeket."

(Mk.12,28b-31 vagy 28b-31) "A főparancs: a szeretet Isten és embertársaink iránt."

(Jn.4,5-14) "Jézus az örök élet vizének forrása mindazok számára, akik hisznek őbenne."

(Jn.6,44-47) "A hit az örök boldogság feltétele."

(Jn.7,37b-39a) "A Szentlélek az isteni élet forrása bennünk."

(Jn.9,1-7) "A Jézus-rendelte mosakodás meggyógyítja az ember lelki vakságát."

(Jn.15,1-11) "A keresztség által Krisztusba, az igaz szőlőtőbe olt minket a mennyei Atya."

(Jn.19,1-35) "Jézus átszúrt oldalából vér és víz fakadt."

A fentiekén kívül még más szent szakaszokat is választhatunk, tekintettel a szülők óhajára vagy lelki hasznára.

(PAP) Szentlecke Szent Pál apostolnak a rómaiakhoz írt leveléből:
 vagy Testvéreim! Akik megkeresztelkedtünk, és a keresztségben
 (lektor) Krisztuséi lettünk, újjászületésünket mindnyájan az ő halálából vettük. A keresztségben vele együtt eltemetkeztünk a halálba. És amint Krisztus feltámadt a halálból, és részt vesz az Atya dicsőségében, úgy őbenne nekünk is új életet kell kezdenünk. Tudnunk kell, hogy a régi embert bennünk Krisztussal keresztre feszítették. Így megszűnt a bűn hatalma a test fölött és ezentúl már nem szabad szolgálunk a bűnnek. Ez az Isten igéje.

(mind) Istennek legyen hála.

Válaszos zsoltár (26,1-4 8b-9abc 13-14)

(válaszvers) Ébredj ember és támadj fel a halálból! Krisztus megvilágosít téged.

(énekes) Világosságom és üdvösségem az Isten - nincs kitől félnem. Életemet az Úristen védi. - Kitől kell rettegnem?

(hívek) Ébredj, ember...

(énekes) Egyért könyörgök az Úrhoz, csak egyet kérek, hogy hajlékában lakjam, amíg csak élek. Érzem, mily édes az Isten - és templomába járjak.

(hívek) Ébredj, ember...

(énekes) Arcodat keresem, Istenem, ne fordulj el tőlem! Ne rejtssd

- el orcádat előlem. Haragodban ne fordulj el szolgálótól! Segítségem vagy, el ne taszíts!
- (hívek) Ébredj, ember, és támadj fel a halálból! Krisztus megvilágosít téged.
- (énekes) Hiszem, hogy meglátom Isten jóságát az élők földjén. Tarts ki az Úr mellett és légy erős! Szilárd lélekkel hagyatkozz őrá!
- (hívek) Ébredj, ember...

Allelujás vers: (Jn.3,16).

- (énekes) Allelúja!
- (hívek) Allelúja!
- (együtt) Isten úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte, hogy örökké éljen minden őbenne hívó.
Allelúja!

Nagybőjtben az "Allelúja" szó elmarad. A két alleluját, a szöveg kezdetén és végén így pótoljuk:

*Dicsőség és hála legyen neked, Urunk Jézus!
vagy: Áldunk téged, Krisztus. Örök dicsőség neked!*

- (PAP vagy szerpap) Az Úr legyen veletek!
(mind) És a te lelkeddel.
(PAP) Evangélium Szent János könyvéből.
(mind) Dicsőség neked, Istenünk!
(PAP) Miután Jézus egy húsvéti ünnepen megkezdte nyilvános működését, egy Nikodémus nevű zsidó főember, aki a farizeusok közül való volt, éjnek idején fölkereste őt. Így szólt hozzá: "Mester! Tudjuk, hogy Istentől jött tanító vagy, mert senki sem tud ilyen csodákat művelni, ha nincs vele az Isten." Jézus erre kijelentette neki: "Bizony, bizony mondom neked: ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát." Nikodémus közbevágott: "Hogyan születhetik valaki, amikor már öreg? Csak nem térhet vissza anyjához, hogy újra szülessék!" Jézus megmagyarázta: "Bizony, bizony mondom neked: aki nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába."
Ezek az evangélium igéi.
(mind) Áldunk téged, Krisztus.

45. A felolvasás után a pap rövid homlíát mond a keresztség szentségéről, valamint a szülők és a keresztszülők köteleességeiről.

46. A beszéd után vagy a most következő egyetemes könyörgések közben, illetve befejeztével, ajánlatos rövid "szent csendet" tartani, hogy ki-ki magában is imádkozhassék. A "szent csendet" lehetőség szerint ének kövesse (pl. a SzVU 225-245 sz. alatt található énekek valamelyike.

- (PAP) Kedves testvéreim! Kérjük a mi Urunkat, Jézus Krisztust, hogy árássa irgalmát a kereszstelendő(k)re, valamint szüle-i(k)re, keresztszülei(k)re és minden megkeresztelt emberre.
- (lektor) Add, Urunk, hogy ez(ek) a gyermek(ek) halálod és feltámadásod csodálatos titka által a keresztségben újjászüles-sen(ek) és szent egyházad tagjává legyen(ek).
- (hívek) Kérünk téged, hallgass meg minket.
- (lektor) Add, Urunk, hogy a keresztség és majd a bérnálás erejével mint hű tanítvány(ok) tanúságot tegyen(ek) szent evangéliumodról!
- (hívek) Kérünk téged...
- (lektor) Add, Urunk, hogy szent étellel elnyerje (elnyerjék) a menyeyei boldogságot!
- (hívek) Kérünk téged...
- (lektor) Add, Urunk, hogy szülei(k) és keresztszülei(k) a keresz-tény hit példaképei legyenek számára (számukra).
- (hívek) Kérünk téged...
- (lektor) Add, Urunk, hogy családjaik mindenkor megmaradjanak a te szeretettedben!
- (hívek) Kérünk téged...
- (lektor) Add, Urunk, hogy a keresztség kegyelme mindnyájunkban újjá éledjen!
- (hívek) Kérünk téged...

47. Egyetemes könyörgések

48. Az egyetemes könyörgések után - ha előzőleg kivitték - most visszahozzák a gyermekeket a templomba. Közben a pap mondja:

- (PAP) Most pedig a kereszstelendő gyermek(ek) és a magunk számá-ra kérjük Isten szentjeinek közbenjárását!

A litániát a pap előimádkozza, vagy a kántor és a hívek éneklék.

Szentséges Szűz Mária, Isten anyja, könyörögj érettünk!
 Kereszstelő Szent János, könyörögj érettünk!
 Szent József, könyörögj érettünk!
 Szent Péter és Pál apostol, könyörögjettek érettünk!

Ajánlatos még más szenteket is megemlíteni, kiváltképp a magyar szenteket, továbbá a keresztelendő(k)nek, a templomnak vagy a helységnek védőszentjét. A befejező invokáció mindig a következő:

Istennek minden szentjei, könyörögjetek érettünk!

Exorcizmus és első megkenés

49. Imádság a gonosz lélek hatalmának megtöréséért és a keresztelés előtti megkenés.

Ha többgyermeket keresztel, az utolsó invokáció után folytatja:

(PAP) Mindenható Urunk és Istenünk!
Te elküldötted egyszülött fiadat,
hogy a bűn rabságában sínylődő embert
Isten gyermekeinek szabadságával ajándékozd meg.
Alázatosan könyörgünk hozzád ezekért a gyermekekért,
akikről tudod,
hogy megkísérte majd őket a világ,
és hogy küzdeni fognak az ördög cselvetései ellen.
Fiad szenvedésének és föltámadásának erejével
mentsd ki most őket az áteredő bűn ártalmából,
vérted fel Krisztus kegyelmével
és szüntelenül oltalmazd életük útjain!
Krisztus, a mi Urunk által.

(mind) Ámen.

Egy gyermek keresztelése esetén ezt a szöveget mondja:

(PAP) Mindenható örök Isten!
Te azért küldted Fiadat a világba,
hogy kiszabadítson minket
a sátánnak, a gonosz léleknek hatalmából,
és helyet adjon nekünk a te világosságod csodálatos országában.
Könyörögve kérünk,
hogy szabadítsd meg ezt a gyermeket az áteredő bűntől,
tedd őt szent Fölseged templomává,
és engedd, hogy a Szentlélek lakozzék benne!
Krisztus, a mi Urunk által.

(mind) Ámen.

50. A pap így folytatja:

- (PAP) Védelmezzen téged (benneteket) Krisztusnak,
a mi Üdvözítőnknek ereje!
Ennek jeléül megkenünk téged (benneteket)
az üdvösség olajával Krisztusban, a mi Urunkban,
aki él és uralkodik mindörökkön-örökké.
- (mind) Ámen.

51. A pap minden egyes keresztelendő homlokát megkeni a keresztelendő olajával, közben semmit sem mondva. Nagyszámu keresztelendő esetén más papok (vagy szerpapok) is közreműködhetnek.

52. Most valamennyien átvonulnak a keresztelő kápolnába. Ha azonban benn a templomban, a hívek szeme előtt van a keresztkút, csak a pap, a szülők és a keresztszülők lépnek oda a keresztkút elé. Vonulás közben - ha mód van rá - énekelhető SzVU 102. ("Szentlélek Isten, szállj le ránk...") vagy akár a 22., akár a 41.-42. zsoltár, akár más alkalmas zsoltár, például az itt közölt 41. (3.5bcd) és 42. (3.4.4g) változata.

(válaszvers) Mint szarvasgím a források vizére, úgy sóvárog utánad, én Uram, a lelkem.

(énekes) Szomjazza lelkem az erős, élő Istent - mikor juthat színe elé a lelkem?

(hívek) Mint szarvasgím...

(énekes) Isten csodás hajlékába készülök - örömujjongással és háladallal.

(hívek) Mint szarvasgím...

(énekes) Fényességed és igazságod küldd el: ez legyen vezérem - hadd vezessen engem hajlékaidba és szent hegyedre!

(hívek) Mint szarvasgím...

(énekes) Istenöltára elé járulok. Istenhez, aki örömöm és boldogságom: Istenem, énekkel dicsérlek - hárfaszóval zengem a zsoltárt.

(hívek) Mint szarvasgím...

A KERESZTELÉS

53. A keresztkútnál a pap ezekkel vagy más hasonló szavakkal szól a megjelentekhez:

(PAP) Tudjátok, kedves testvéreim, hogy a kereszttség szentsége által Isten mily bőségesen részesíti saját életében azokat, akik hisznek benne. Forduljunk tehát hozzá, és egy szívvel-lélekkel imádkozzunk, hogy a keresztvíz által bőven árássza kegyelmét e választott(ak)ra!

54. A víz megáldása - Isten segítségül hívásával

A húsvéti idő kivételével a keresztvizet minden egyes alkalommal frissen kell szentelni. A vízszentelés itt következő imaszövege csak a húsvéti időn kívül használható.

A pap a keresztkütfelé fordulva mondja vagy éneкли a prefáció dallamára:

(PAP) Istenünk, te láthatatlan erőddel a szentségi jelek által csodálatos dolgokat művelsz,
s a vízről számos tanítást adtál,
hogy előre jelezze a keresztség kegyelmét.
A te Lelked, Istenünk, a vizek fölött lebegett a teremtés kezdetén,
hogy a víznek már akkor megszentelő erőt adjon.
Az újjászületés módját pedig a vízözön által mutattad meg, Istenünk,
mert egyazon víznek titokzatos ereje vetett véget a bűnnek és lett az erényes élet kezdete.
Te, Istenünk, száraz lábbal vezetted át a Vörös-tengeren Ábrahám fiait,
hogy a fáraó rabigájából szabaduló néped a megkereszteltek előképe legyen.
Szent Fiadra pedig, amikor a Jordán vízében megkeresztelkedett, leszállott a Szentlélek ereje,
majd, midőn a kereszten függött, a vérrel együtt oldalából víz fakadt;
a föltámadása után pedig tanítványainak parancsban adta:
"Menjetek, tanítsatok minden népet, megkeresztelvén őket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében!"
Most tekints egyházadra kegyesen,
és jószágod nyissa meg számára a keresztség forrását!
A Szentlélek adja meg ennek a víznek egyszülött Fiad kegyelmét,
s az ember, akit képmásodra alkottál,
a keresztség által az ősbűn szennyétől tisztára mosva,
vízből és Szentlélekből új életre szülessék.

Jobbkezevel érinti a vizet, majd mondja:

(PAP) Add, Urunk, hogy Fiad által szálljon le erre a vízre a Szentlélek ereje,
hogy mindazok, akik Krisztus halálába temetkeznek a keresztség vizében,
életre is keljenek Ővele, Krisztus, a mi Urunk által.

(mind) Ámen.

55. Húsvéti időben, ha kéznél van a húsvéti vigílián megáldott keresztvíz, az alábbi áldásokat és könyörgést mondják:

(PAP) Jóságos Atyánk! Te a keresztség forrásából árasztod lelkünkbe az istengyermekség új életét.

(mind) Áldunk téged, Istenünk.

(PAP) Te - vízből és Szentlélekből - minden megkeresztelt embert egy néppé teszel Fiadban, Jézus Krisztusban.

(mind) Áldunk téged, Istenünk.

(PAP) Te szívünkbe öntöd a te szereteted Lelkét és általa szabadá teszel minket, hogy a te békédnek örvendjünk.

(mind) Áldunk téged, Istenünk.

(PAP) E megáldott víznek titokzatos ereje által add meg kegyesen a lelki újjászületést N. szolgálólónak, (N. és N. szolgálóinak, valamint N. és N. szolgálóidnak) aki(ke)t meghívtál a keresztségre, hogy örök élete (életük) legyen! Krisztus, a mi Urunk által.

(mind) Ámen.

Ellenmondás a sátánnak és a hit megvallása

56. A pap így szól a szülőkhöz és a keresztszülőkhöz:

(PAP) Kedves szülők és keresztszülők! A gyermek(ek)nek, aki(ke)t az Egyház színe elé hoztatok, Isten jósága új, kegyelmi életet ad vízből és Szentlélekből. Neveljétek majd ő(ke)t szent hitünk tanítása szerint! Féltő gonddal ügyeljete arra, hogy az isteni élet napról napra növekedjék benne (bennük) és azt a bűn soha meg ne fertőzze! Reméljük, hogy hitbeli meggyőződésük hozott ide benneteket és így készségesen vállaljátok a gyermek(ek) megkeresztelésével járó kötelezettségeket. Gondoljatok arra, hogy ti is részesültetek a szent keresztségben! Mondjátok tehát ellent a bűnnek! Aztán pedig tegyetek tanúságot hitetekről Jézus Krisztusban! Ez az Egyház hite és ebben a hitben kereszteljétek meg a gyerme(ke)ket.

Ellene mondotok-e a bűnnek, hogy Isten gyermekeinek szabadságában élhessetek?

(szülők és keresztszülők) Ellene mondtunk.

(PAP) Ellene mondotok-e a gonoszság csábításának, hogy a bűn

uralma alá ne kerüljeteK?

(szülők és keresztszülők) Ellene mondunk.

(PAP) Ellene mondotok-e a sátánnak, aki a bűn szerzője és fejedeIme?

(szülők és keresztszülők) Ellene mondunk.

A fenti helyett használható az alábbi formula:

(PAP) Ellene mondotok-e a sátánnak?

(szülők és keresztszülők) Ellene mondunk.

(PAP) És minden cselekedetének?

(szülők és keresztszülők) Ellene mondunk.

(PAP) És minden csábításának?

(szülők és keresztszülők) Ellene mondunk.

58. A pap ezután háromszoros hitvallást kér a szülőtől és a keresztszülőtől:

(PAP) Hisztek-e Istenben, a mindenható Atyában, mennynek és földnek teremőjében?

(szülők és keresztszülők) Hiszünk.

(PAP) Hisztek-e Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában, a mi Urunkban, aki Szűz Máriától született, kínhalált szenvedett; akit eltemettek, de föltámadt a halálból és ül az Atyának jobbján?

(szülők és keresztszülők) Hiszünk.

(PAP) Hisztek-e a Szentlélekben, a katolikus Anyaszentegyházban, a szentek közösségében, a bűnök bocsánatában, a testnek föltámadásában és az örök életben?

(szülők és keresztszülők) Hiszünk.

59. A szülők és a keresztszülők hitvallásához most a pap és az összes jelenlévők csatlakoznak. Például a pap - mindnyájuk nevében - így szól:

(PAP) Ez a mi hitünk. Ez az Anyaszentegyház hite, amelyet boldogan vallunk Jézus Krisztusban, a mi Urunkban.

E formula helyett azonban egyéb alkalmasat is választhatunk, sőt énekel is kifejezhetik hitüket az egybegyűltek. Énekelhető például: SzVU 98,4. ("Hiszem, vallom boldogan...") 222,4. ("Hiszek hármás, mégis egy örök égi Jóban...") 229,4. ("Hiszünk az Atyában..."), általában a miseéne-

keknek "Hiszekegyre" című versszaka, vagy 159. l. ("Ó édes Jézus, ég és föld, dicsőséges királya...") vagy a magyar miseordináriumok hitvallása: "Hiszek az egy Istenben..."

A keresztség kiszolgáltatása

60. A pap most a keresztf vízhez szólítja a (sorban első) családot. Megkérdezi a gyermek nevét, majd kérdést intéz a szülőkhöz és a keresztszülőkhöz.

(PAP) Akarjátok-e, hogy N. elnyerje a keresztséget az Egyház hitében, amelyet az imént mindnyájan megvallottunk?
(szülők és keresztszülők) Akarjuk.

61. A pap erre megkereszteli a gyermeket, mondva:

(PAP) N., én megkeresztellek téged az Atya,

leönti vízzel (vagy megmeríti) először,

(PAP) és a Fiú,

leönti vízzel (vagy megmeríti) másodszer,

(PAP) és a Szentlélek nevében.

leönti vízzel (vagy megmeríti) harmadszor.

A kérdést és a cselekményt minden egyes keresztelendőnél megismétli. Mihelyt egy-egy gyermeket megkeresztelt, a jelenlévők mondhatják (vagy a kántor és a nép énekelheti) az alábbi akklamációk egyikét:

Jöjjetek az Úrhoz és megvilágosodik lelketek.

(vagy) Megtisztít a Bárány vére, boldog aki megmossa benne köntösét.

(vagy) Tiszta szeretet a mi Istenünk, aki szeretetben marad, megmarad őbenne.

(vagy) Jöjjetek az Úrhoz és megvilágosodik lelketek.

Keresztelés közben az anya (vagy az apa) tartja a gyermeket, tarthatja azonban a keresztszülő is, ha a hívek ragaszkodnak a régi szokáshoz. Ha a pap megmerítéssel keresztel, ugyancsak ők emelik ki a gyermeket a keresztf vízből.

Ha sok keresztelendő van, akkor több pap vagy szerpap is keresztelhet egyszerre a fenti módon.

A KERESZTSÉG HATÁSÁT MEGVILÁGÍTÓ SZERTARTÁSOK

62. keresztség utáni megkenés

A pap ezután így szól:

- (PAP) A mindenható Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, megszabadított téged (benneteket) a bűntől. Vízből és Szentlélekből új életet ajándékozott neked (nektek). Most pedig felken téged (titeket) az üdvösség krizmájával, hogy szent népéhez tartozzál (tartozzatok) és tagja(i) maradj(atok) Krisztusnak, aki főpapunk, prófétánk, királyunk, és így elnyerd (elnyerjétek) az örök életet.
- (mind) Ámen.

Most - semmit sem mondva - krizmával megkeni a megkeresztelték fejét. - Ha sok gyermeket kereszteltek, más papok vagy szerepapak is végezhetik a kenést.

a fehér ruha átadása

- (PAP) N., (és N. és N.)
a keresztségben új teremtménnyé lettél (lettetek) és Krisztust öltötted (öltöttétek) magadra (magatokra). Ez a hófehér ruha legyen méltóságod (méltóságtok) jele! Hozzátartozóid (hozzátartozóitok) szava és példája pedig támogasson téged (benneteket), hogy ezt a méltóságot tisztán megőrizd (megőrizzétek) az örök életre!
- (mind) Ámen.

63. A papa fehér ruhát (egyenkint) ráhelyezi a keresztelt(ek)re. A fehér ruhát lehetőleg a család hozza magával.

éő gyertya átadása

64. A pap kezébe veszi az éő húsvéti gyertyát (vagy egy aról meggyújtott gyertyát) és mondja:

- (PAP) Vedd (vegyétek) Krisztus világosságát!

65. Családonként valaki - az apa vagy a keresztapa - meggyújt egy-egy gyertyát a saját gyermeke (keresztgyermeke) számára.

66. A gyertyagyújtás befejeztével a pap mondja:

(PAP) Kedves szülők és keresztszülők! Rátok van bízva a világosság: a hit és a kegyelem fénye, amelyet ez a gyertyaláng jelképez. Óvjátok gondosan, hogy gyermeke(i)tek, aki(k)re ma ráragyogott Krisztus fényessége, szüntelenül a világosság fia(i)ként járja (járják) az élet útját. Maradjon (maradjanak) állhatatos(ak) a hitben és amikor az Úr eljön, elébe járulhasson (járulhassanak) az összes szentekkel együtt a mennyei hazában.

BEFEJEZŐ SZERTARTÁS

67. Most égő gyertyákkal vonulnak a főoltárhoz, ha a szertartás eddig nem a szentélyben folyt.

Ajánlatos, hogy a körmenethez keresztelési éneket énekeljenek. Például a következő allelújás zsoltárverset:

(énekes)	Allelúja, allelúja, allelúja!
(hívek)	Allelúja, allelúja, allelúja!
(együtt)	Midőn megkeresztelkedtetek Krisztusban, Krisztust öltötte magára lelketek. Allelúja, allelúja, allelúja!

Nagybőjtben az allelúja elmarad. A fentebbi allelújás vers helyett mindig énekelhető a következő énekszövegek egyike:

Lelkünket Krisztus mosta le, allelúja, allelúja!
És ő lett tiszta köntöse. Alle-, allelúja!
(SzVU 95. ének dallamára)

ÖrvendjeteK gyermekek, ragyog, fénylik lelketek.
Krisztusnak szent kegyelme méltóságtok köntöse.
Allelúja! Allelúja!
(SzVU 85. ének dallamára)

az Úr imádsága

68. A pap - az oltár előtt állva - ilyen vagy hasonló szavakkal fordul a jelenlévőkhöz:

(PAP) Szeretett testvéreim! Ez(ek) a kis gyermek(ek), aki(k) a keresztségben újjászületett(újjászülettek), most már Isten gyermeke(i): nemcsak névleg, hanem a valóságban is. A bérma-

lásban elnyeri(k) majd a Szentlélek ajándékainak teljességét; amikor pedig az Úr oltárához járul(nak), részesül(nek) az ő áldozati lakomájából és Istent az egyházban Atyjának (Atyjuknak) szólítja (szólítják). A szent keresztségben mi is mindnyájan Isten fogadott gyermekei lettünk. Ezért tehát - a most megkereszteltek nevében és a saját nevünkben is - imádkozunk együtt úgy, ahogyan az Úr Jézus Krisztus tanított minket imádkozni.

Most mindnyájan együtt mondják:

Miatyánk, ki vagy a mennyekben:
szenteltessék meg a te neved;
jöjjön el a te országod;
legyen meg a te akaratod,
miképpen mennyben,
azonképpen itt a földön is!
Mindennapi kenyerünket
add meg nekünk ma;
és bocsásd meg a mi vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk
az ellenünk vétkezőknek;
és ne vigy minket a kísértésbe,
de szabadíts meg a gonosztól.

avatás (kívánság szerint)

69. Ott, ahol él az avatás ősi magyar szokása, és az édesanyák a keresztelésnél jelen vannak, a pap mondja:

A legszentebb édesanyának, a boldogságos Szűz Máriának példáját követve, a keresztyén édesanyák is bemutatják gyermeküket a mennyei Atyának.

Kedves édesanya (édesanyák)! A gyermek Isten ajándéka. Ezért hálás szívvel köszönetet mondasz (mondotok) érte a Mindenhatónak és áldod (áldjátok) templomában az Úr nevét. Ne feledjétek azonban, hogy örömetek csak akkor lesz teljes, ha gyermekedben (gyermekeitekben) Istennek is kedve telik. Vigyázz(atok) tehát testére (testükre) és lelkére (lelkükre). Tanítsd (tanítsátok) őt (őket) imádkozni! Ismertesd (ismer-tessétek) meg vele (velük) Isten igazságait és parancsait. Óvd (óvjátok) őt (őket) a hibáktól és tartsd (tartsátok) távol

a büntől!

Azért imádkozz(atok), hogy ne csak korban, hanem bölcsességben és kedvességben is növekedjék (növekedjenek) Isten és az emberek előtt. Bízd (bízzátok) gyermeked (gyermekedek) sorsát és boldogságát a gondviselő Istenre. Kérd (kérjétek) Istent, hogy egykor veled (veletek) együtt elnyerje (elnyerjék) az örök boldogságot!

A pap ezután (összetett kézzel) könyörgést mond:

- (PAP) Mennyei Atyánk,
 akitől a földi és az örök élet származik!
 Vedd gondviselő oltalmadba
 ez(eke)t az édesanyá(ka)t gyermek(ükkel)ével együtt,
 hogy az igaz hitet megőrizze (megőrizzék)
 és mindig parancsaid útján járjon (járjanak).
 Krisztus, a mi Urunk által.
- (mind) Ámen.

A pap meghinti az anyá(ka)t szenteltvízzel.

áldás és elbocsátás

70. A Miatyánk után (vagy az avatás után) a pap most megáldja az édesanyá(ka)t, aki(k) karján (karjukon) tartja (tartják) gyermekét (gyermeküket), az édesapá(ka)t és az összes jelenlévőket. Két kezét a hívek fölé terjeszti és elmondja (vagy elénekli) az áldás szavait.

- (PAP) A mindenható Isten, aki a keresztény édesanyákat Szűz Máriától született szent Fia által eltölti a gyermekükre váró örök élet reményével, áldja meg e gyermek(ek) édesanyját; ahogy most hálát ad(nak) gyermeke (gyermekük) születéséért, úgy vele együtt mindenkor maradjon(maradjanak) is háálás(ak) Isten iránt a mi Urunk Jézus Krisztusban.

(mind) Ámen.

- (PAP) A mindenható Isten, akitől földi és örök életünket ajándékba kapjuk, áldja meg e gyermek(ek) édesapját, hogy (mindegyikük) hitvesével együtt, szavuk és jópéldájuk által legyenek a hit első tanúi gyermekük számára a mi Urunk Jézus Krisztusban.

(mind) Ámen.

(PAP) A mindenható Isten, aki vízből és Szentlélekből új életet adott nekünk, halmozza el áldásával itt egybegyűlt híveit, hogy szent népének mindig és mindenütt élő tagjai legyenek; és minden itt jelenlévőnek adja meg az ő békéjét a mi Urunk Jézus Krisztusban!

(mind) Ámen.

(PAP) Áldjon meg benneteket a mindenható Isten: az Atya, a Fiú † és a Szentlélek!

(mind) Ámen.

(PAP) Menjetek békével!

(mind) Istennek legyen hála!

Mondható áldáshoz az alábbi változat is:

(PAP) A mi Urunk, a mindenható Isten, aki szent Fiának földi születése által örömet árasztott a világra, áldja meg ez(ek)e)t az újonnan keresztelt(ek)et, hogy Krisztus teljes hasonlóságára jusson (jussanak).

(mind) Ámen.

(PAP) A mi Urunk, a mindenható Isten, akitől a földi és az örök életet ajándékba kaptuk, áldja meg kegyesen e gyermek(ek) szüleit, hogy amint most hálás szívvel köszönik meg Istennek gyermekük keresztségét, úgy vele (velük) együtt ezentúl is állhatatosak maradjanak a hálaadásban.

(mind) Ámen.

(PAP) A mi Urunk, a mindenható Isten, aki megadta, hogy vízből és Szentlélekből újjászülessünk az örök életre, árássza e híveire bőséges áldását, hogy mindig és mindenütt Isten kegyelméből élő tagjai legyenek népének; és adja meg békéjét minden itt jelenlévőnek!

(mind) Ámen.

(PAP) Áldjon meg benneteket a mindenható Isten: az Atya, a Fiú † és a Szentlélek!

(mind) Ámen.

(PAP) Menjetek békével!

(mind) Istennek legyen hála!

Ajánlatos, hogy ezután még énekeljenek valamit a húsvéti öröm és a hálaadás kifejezésére. Énekelhető a SzVU 85.1 és 3. ("Örvendjetek, angyalok...", "Jó hírt hoz az Úr nekünk...") vagy 87,17-20 ("Húsvéti boldog lélekkel...") vagy 89,-8. ("Jézusnak éljünk...", "Úr Jézus nekünk nagy fényességünk...") vagy 99,4. ("Gyújtsd meg szemünknek fényedet") vagy 195,1-2 ("Te vagy földi éltünk...", "Te hajnalcsillag vagy...").

EMLÉKLAP

a _____ si _____
(helység) (a templom neve)

templomban 19 _____ hó _____ napján

kiszolgáltatót keresztelésről.

a keresztelt (kereszt) neve: _____

az apa neve: _____

az anya (leánykori) neve: _____

A család 19 _____ év óta tagja az egyházközségnek.

keresztelő pap

keresztapa

keresztanya

tartalom:

előszó.....	3
"kettős születésünk"	
családunkba.....	4
Isten családjába.....	5
a kegyelem.....	6
az Egyház.....	7
a szertartások ismertetése	
fogadás és üdvözlés.....	9
az ige liturgiája.....	11
keresztelési szertartások.....	20
befejező szertartások.....	27
szülők és keresztszülők (feladatok, teendők).....	30
a szertartások szövege	
a gyermek fogadása.....	32
az ige liturgiája.....	34
keresztelés.....	39
szentségi hatást megvilágító szertartások.....	44
befejező szertartások.....	45